

AKAR MOSNI.

Arja, hogy egy heti ruha mosva egy centert hően dörzsölés nélkül, aká a Mitchell Magic mosó talmas a ruhára, sem a hítja a legkeményebb szál a szál peccát, vért benne mossa, a mely ruhát a harmadik mosás a felesleges egésze hozassa meg, mi adunk annyit, mint más társaság. Postaköltség 10 mag 6 hónapra elk. In-Order House, Glenfield, kök kerestnek.

51, 4, 6, 60, 2, 6, 8, 72

KÖRNYÉKE

Youngstown irodák: Bell: Main 5200.

Dr. István. ... beszéd, elmondja: ...

...orszámok bejelentéséi Miklós, a Nagybizott...

...fogja végezni. Be...

...természetesen nem lesz...

...a jóvedelem az Amer...

...Szárvettség és a ottgás célját szolgálja...

...különféle szívesen és hirlapilag nyu...

INK FIGYELME:

...k lapunk youngstow...

...rnyéki olvasói, ha...

...fontok: Mihók Sám...

...ponta délelőtt 11 és 12...

...tt, délután pedig 3 és...

...között lehet biztosan...

...hi a 336 West Federal...

...levő irodájában. Az...

...Mihók vagy megbin...

...ezik az előfizetési p...

...névelés és hivatalos...

...tát.

...azt is tudjuk, hogy...

...akat a 25 cent szállít...

...fizetése ellenében olva...

...következő helyeken...

...k meg:

...Youngstown, O. a 336 West...

...streeti irodában.

...Youngstown, O. Ross...

...3418 Wilson Ave.

RNYÉKE

EF ON, O.

...spár Bercei, Abrány...

HIBAZTATJAK ÉS VÉDELMEZIK A BÉKESZERZŐDÉST

(Folyt. a 2. oldalról.)

majd. A szerződésnek hasznosak, ha betartják azokat. De még hasznosabbak lehetnek, ha megszegik őket. Millerand, anélkül, hogy megvárta volna, míg a szövetségesek követelését vizsgálantassák, máris kárpótlásra jelentett be igényt. Mintha a békeszerződés betűszerinti perverz és erőszakolt magyarázatának alapjára helyezkedett volna, bejelentette, hogy a Rajna vidék kiürítését megszünteti 15 évi határidő máris lejárt, mivel a németek a békeszerződést nem tartották be.

Bármit mondanak is a francia Kamara felől, az ember gyánakzik, hogy a francia politikuskok igazán többet tudnak a nemzetgazdasághoz s jobban ismerik az emberi természetet, sem mint elhinnék annak a letehetőségét, hogy a német ipar tönkretételét összhangba lehet hozni a maximális kártérítési összeg behajtásával. A önkéntesítés határozottan ragaszkodnak, mert az biztosítja őket egy újabb háború ellen. S ha nem kapják meg a fantasztikus kártérítési összeget, amire igényt tartanak, akkor megtartják a Rajna vidéket köthetnek. A francia diplomácia egyik súlyos mulasztása a szerződés megalkotása körül az volt, hogy nem tudta keresztülvinni Németország teljes feldarabolását.

A tervet azonban nem adták fel. A párisi sajtó életben tartotta azt s a parancsnokok a helyszínen elősegítették a megfélemlítés és intrika kevert módszerével. Millerand nyíltan hangoztatta s a vezéreikről, akik sugalmazás nélkül ritkán mennek messzire, újból beszélni kezdtek a semleges rajgái államról francia protektorátus alatt. Egyesben készített tarifa-rendszer mellett ez a megoldás hasznosabb lehetne, ha a francia nemzetnek nem is, de a francia pénzügyi köröknek, a kártérítés fizetésénél s teljessé tenné Németországnak gazdasági, tehát katonai tönkretételét is. A franciák nem azok az érzékenyek, akik sokat tenének kockára azért a pillanatnyi gyönyörűt, hogy Hindenburgot francia katonai törvények elé állítsák. Realisták, akik sokkal nagyobb és sokkal megfoghatóbb tervekkel dolgoznak.

Ha a versaillesi szerződés eltevévelései a pillanatnyi szenvedély jelenségei lennének az ember számolhatna azzal, hogy ha a szenvedély leűl, a revízió lehetővé lesz. De amivel a munkát szembe találjuk, az nem szenvedély, hanem következetes, számító rendszer. Az ellenség létegyvezésére van építve s a szomszédos államok felfegyverzésére. Középeurópa balkánizálására s a bolgár-államok egy gyűriójének megteremtésére, a mik egy stratégiai és gazdasági körzet tervezetbe legyenek beillesztve. Lengyelország militarizálása francia vezetés mellett elég veszedelmes példája ennek a rendszernek. De nem ez a legrosszabb. A franciák most megselekedték, amit mi a németek felől állítottunk, hogy meg fogják tenni valamikor. Fegyverbe öltöztetik Afrikát. A franciák afrikai gyarmatain két rendelettel életbe léptették az állandó kötelező katonai szolgálat rendszerét. A rendelet három évi katonai szolgálatra vonatkozik, amely időből két esztendő rendszerint Európában kell tölteni. Az ez-meg közel áll a rabszolga-kereskedés felújításához s félrel fogja áztatni ezeket a gyarmatokat. Azonban ezek a csapatok becsesek, mert könyörületet nem ismernek s immunisak minden vörös propagandától. Ezek támogatják majd a francia militarizmust azokban a kis háborúkban, amik iránt a francia és angol besorozott katonák növekvő utálatot mutatnak. A rendszer megtafalta a maga megfelelő eszközeit.

Abban a pillanatban, mikor

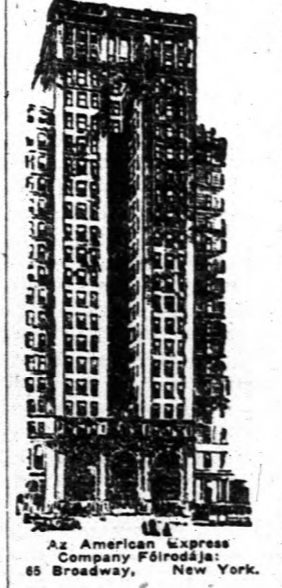
valaki a revízió részleteit tekint, szembe találja magát a francia stratégiai földrajz akadémiaival. Mr. Hoover nemrég (hogy példát hozzunk fel), ugyan azt mondta el, amit mi többiek már régen mondunk, hogy mindaddig hiábavaló dolgo sokat tenni Auszriáért, amíg annak nem engedjük meg, hogy a német köztársasággal egyesüljön. A francia vétó ez ellen az unio ellen nem szenvedélyen alapult. Ha ezt megengedik, széttrörik vele az egész stratégiai rendszert. Előttünk, akik politikailag gondolkoznak, a béke biztos védelme lenne, ha ez a kis nemzet, akit szenvedési békésebbé tettek bármely quaker gyűlékezettél, a német köztársasághoz tartozhatna. A stratégia másképp gondolkodik. Ez az egyesülés egyesítene a német határt az olasz és a magyar határral. Megnyitná a németeknek a kereskedelmi utat kelet felé. Elszakítaná a tuskés drót-kerítést. S ámbár a szálam csak megerősít minden, az öndrekezelés elvére alapított érveit, ez volna az utolsó pont, amiből a franciák engednének. Erre van alapítva stratégiajuk. S az övek az utolsó szó, mivel a Nemzetek Ligájának Tanácsában az egyezmény szerint az ilyen kérdésekben egyetlen szavazat is elegendő a vétóhoz.

Olyan törekvések, amelyek az Egyesült Államokra, Nagy-britanniára vagy Olaszországra szorítokznak, nem fognak megszervezni bennünket a revízió útján. Ez a merev francia rendszer az utban áll. Esztelig lehetné a saját különje volta miatt. Lengyelország, ha csakugyan elég botor lenne kihívni a moszkovita inváziót, az első karika lehet a lánban, a melyik elpattan. A feketék so-

KÜLDJÖN dollárokat Magyarországra

Miután öt hónapon át nem adtunk el Magyarországra szóló pénztalványt semmi formában, mivel azt hittük, hogy a bizonytalan viszonyok folytán nem nyújthatunk ott kielégítő szolgálatot, most eladunk külföldi pénztalványt és chekket dollár értékben, Magyarországra való átutalásra. Eme átutalások Magyarországon a napi árfolyam szerint lesznek beváltva.

Alapítva: 1841-ik évben. Alapítók: \$18,000,000.

Az American Express Company Főirodájának 65 Broadway, New York.

Európai képviselőink kábel-távírt útján küldött tanácsa az, hogy a pénz átutalások egyesült állami dollár értékben történjenek, az egyes országokban érvényes pénznem helyett, minthogy a csekély díjon kívül, az ily átutalásoknak nagy előnye is van, például a koronákra szóló utalvány felett, mert a dollár érték külföldön nagyon keveslet.

Eme tények folytán mint értesültünk, a pénzbevitel a tengeren túl előnyösebb mint itt a megfelelő napon. A dollár Magyarországon még jó ideig nagyon keresett lesz és amíg e viszony úgy marad, a beváltás ott előnyösebb lesz.

További előnye a dollár küldeményeknek az, hogy ha nem fizethető ki a címzeteknek, itt a dollár teljes értéke lesz vissza fizetve, tekintet nélkül a beváltási érték emelkedésére vagy csökkenésére.

E társaság tehát elhatározta, hogy egyelőre csakis dollár értékre szóló átutalásokat fogad el Magyarországra, külföldi utalvány vagy chekk formájában.

Eljárás a következő: Menjen el bármely nagy American Railway Express irodába, annak fiókgyűlökhöz, vagy az American Express egy irodájához, amilyen van New York, Boston, Philadelphia, Baltimore, Buffalo, Pittsburgh, St. Louis, Cleveland, Cincinnati, Chicago, Detroit, Minneapolis, Kansas City, San Francisco, Los Angeles, Seattle és Montreal városokban. Vagy írjon a saját anyanyelvén az alanti címre:

AMERICAN EXPRESS COMPANY
Foreign Money Order Department "F"
65 Broadway, New York
Clevelandi irodánk: 2048 East 9th Street
Bármikor pénzt küld valahová, követelje az American Express Co. bevényét. Ez biztosítja Önt a károsodás ellen.

NE VÁRJON AMIG AZ AGYBAKERÜL

A tavalyi spanyol influenzából vegyen példát. Sokan a kis köhéeselesnek nem tulajdonítottak semmi jelentőséget, mert úgy is elmulik, mondták. Pár nap múlva meg már késő volt a segítség.

SZENT ERZSÉBET TUDÓ ÉS MELL BALZSAMOT

Egy üveg csak 1 dollár és 10 centbe kerül postán küldve. Itt a pontos cím:

SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR
9115 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

Szerkesztői üzenetek.

B. G.-né, Asztalosa Harbor, O. — A végleges rendezésig: Románia. Hü olvasó, Lennon, Mich. — 1. Permit, anyit jelent, mint engedély. 2. A régi Korona bankjegyeket Magyarországon, Jugoszlávia és Csecho-Slovákia külön lebélyegeztették: 3.

rozása több forradalmat okozhat, mint hataitoll. Ha a rendszer ily módon török szét, anarchia lesz az utóda. Nekem úgy tűnik, hogy csak két mód van olyan rendszer elősegítésére, amik a Nemzetek Ligáján alapuló rendszerrel ellentétben vannak. Az egyik lenne egy nemzetközi kölesön folyósítása s a békeszerződésnek pénzügyi segély alapján való revíziója. A másik azon mulik, hogy a többi szövetségesek nyíltan jelezze Franciország előtt, hogy ha a rendszerhez ragaszkodnak, a kockázatot egyedül kell viselnie. Franciország csak azért provokálja az ingerültéget s azért tervezzi a fél kontinens tönkretételét, mivel bizonyosan számít Anglia fegyveres segítségére s talán az Egyesült Államokra is veszedelm esetén. Csúpn egy kockázat van, aminek nem teszi ki magát soha. Ez az elszigetelés. Előbb-több öhöz fogunk elérkezni, de ez sok kockázattal és rosszerzéssel fenyeget. A pénzügyi nyomás módosra sokkal biztosabb és sokkal eredményesebb.

A dollárért mindenütt megkapja a teljes értéket bárhol, minden pénzesztetnél, s a minenkori árfolyam szerint. 4. V. Ker. Dorotya utca 1. 5. A hadi kölcsönök rendezéséről csak a béke végleges megkötése után gondoskodhatunk. Arra fognak törekedni, hogy különösen a kisebb kölcsönökön a névenedjenek kárt. G. P., Holden, W. Va. — 1. Távozásai engedély. 2. Csecho-Slovákia külképviseletéhez. Részletes felvilágosítást a Szabadságban hirdető hadi-jólegy irodák adnak. M. J., Torrington, Conn. — A mai állapot szerint a Bódva folyó a határ, s minthogy Szilas község a folyó túlsó oldalán van, az egyelőre Csecho-Slovákiához tartozik. J.M., Gary, Ind. — A mai határvonal szerint Abauj-Torna megyének ugyszólván egyenlő felő fele részre van megválas, alsó felére, tehát Abaujvár is Magyarországra maradt. Ch. P., E. Pittsburgh, Pa. — A magyar béke megkötéseig és jóváhagyásáig a mai Magyarországra területen nem kaphat senki ide szóló utlevelet, s magyar alattvalót az Egyesült Államok sem bocsájta partra. A magyar és az osztrák alattvalók érdekeit itt a svéd konzulatusok képviselik. E. D., Cleveland, O. — A hadifoglyok legnagyobb részét japán és kínai táborokba vitték, s biztonságban vannak. Ha pénzt akar küldeni, forduljon az Amerikai Magyar Szövetség titkárához: Dr. A. Pessenlehner, 43 No. Phelps St., Youngstown, O. Gyűjthet ismerősei körében. Mi egyes hadifoglyok javára nem gyűjtünk.

HAZAUTAZÓ MAGYAROKAT
Leggyorsabban és legolcsóbban azonnal hajóra ültetem. PERMITRE MÉR NINCS SZÜKSÉG.
Hajójegy áránk:
Budapestig \$107.00
Kassáig \$106.50
Bécsig \$91.25
Minden podgyázat hasáig bebiztosított.
Írjon vagy sürgönyözzön, mikor érkezik New Yorkba.
MARSICS JÁNOS
törvényes hajójegy, pénzküldés és kivándorlási irodája
279-10th Avenue
New York City, N. Y.
Corner 26th Street

NEM KELL EZUTÁN PERMIT.
A Magyar Bányász Otthon ezután értesíti a haza utazókat, hogy permitre **NINCS SZÜKSÉG** hanem csupán utlevélre. **Elégséges, hogy a hajóindulás előtt három nappal előbb jön New Yorkba.** Kérjen felvilágosítást és bányász otthon jelvényt. **MAGYAR BÁNYÁSZ OTTHON**
75 EAST 10th STREET, NEW YORK CITY

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA LA VELOCE
NEW YORK—PHILADELPHIA-ből NAPOLY ÉS GENOVA FELÉ.
NEW YORK—PHILADELPHIA-ből TRIESTBE GENOVÁRA.
TaorminaÁprilis 15
Duca Degli AbruzziÁprilis 22
ITALIA AMERICA
Society of Maritime Trade Inc.
1 STATE STREET, NEW YORK

FRENCH LINE
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
Czecho-Slovákiába Havren át
Gyors négygépes és Duplacavaru Hajók
FranceMárcius 18
RochambeauMárcius 19
La SavoieMárcius 27
La LorraineÁprilis 3
A Czecho-Slovák kormány külön képviselője várja az utolsó hajóink megérkezésénél Havre-ban és azonnal utazási céljuk felé továbbítja.
A francia vonal hajóin a Czecho-Slovák katonák ezrei utaztak a háború alatt minden baj nélkül.
Jegyekért és árákért forduljon a **Társaság Irodájához**, 19 State Str. New York vagy helyi ügynökeinkhez.

A következő hajókra eladunk jegyeket a társaságok által megszabott árákon:
Március 10-én Henry R. Mallory
Március 11-én Frederick VIII
Március 27-én Madonna
Március 29-én America
Március 31-én Pannonia
Constanza Kopenhága Trieszt Trieszt Trieszt
Csak akkor jöjjen New Yorkba, ha már utlevele megvan. Ha még nem van utlevele és utazni akar, írjon nekünk és utlevélét a legrövidebb idő alatt megszerezni igyekszünk. Mielőtt New Yorkba indul, írjon nekünk. Mi megvárjuk a vasutnál és olasz, lengyel és 36 szállítóról, valamint podgyászról gondoskodunk.
Főirodánk: A Bankpalota-ban 10 E. 22 St. **NÉMETH ÁLLAMI BANK** Főközlött: 1597 2nd Ave cor. 83rd St. NÉMETH JÁNOS, elnök.

M. J., Toledo, O. — Megvolt. Tudtunkkal kivonultak már. Irjon ismételve, s most már csak megkapják a levelet, s válaszolhatnak is felszerelik.

KÖZVETLENÜL HAMBURGBA CUNARD LINE
Dupla Csavaru Gőzös
SAXONIA április 10-én
Második osztály \$150 Harmadik osztály \$100
És \$5.00 Hadiadó.
Bővebb felvilágosítást forduljon: **THE CUNARD STEAMSHIP COMPANY, Ltd.** vagy helyi ügynökeihez.

CUNARD LINE
dupla csavaru gőzös
PANNONIA
Szerdán, március 31-én indul TRIEST felé és kiköt PATRAS és DUBROVNIKban
2-ik osztály \$200.00 3-ik osztály \$125.00
ÉS \$5.00 HADI ADÓ.
Felvilágosításért forduljon: **THE CUNARD STEAMSHIP CO. Limited** vagy helyi ügynökeihez.

Egy új gyors, nagy és kényelmes kettőscsavaru amerikai gőzhajó **"S. S. HENRY L. MALLORY"**
Csak Konstantinápoly, Várna és Constanzaiba
INDUL MÁRCIUS 13-AN
Első osztály \$300.00, fejadó \$5.00. Fedélköz \$150.00 fejadó \$5.00
Főügynőség **McDonnell & Truda**
5 STATE STREET, NEW YORK CITY

Permit már nem kell
MÁRCIUS 23-AN INDULNAK A SUSQUEHANNA
MÁRCIUS 30-AN AZ ARGENTINA GYORSHAJÓK
Hajójegyek ára:
Budapestig \$107.00
Kassáig \$106.50
Küldjön előleget és küldje be utlevélét, hogy helyét biztosíthassuk. — Ha utlevele nincs, beszerezzük.
MORRIS ENGEL, BANKÁR
129 Greenwich Street, New York City.

AKRONBAN.
...a verőim kényel...

AKRON, OHIO
...lete
...AKRON, OHIO
...zét a mi
...NKBA
...edelmezni.
...avings
...pany
...ST.,
...igatra.

NEM kell többé permit! MINDAZOK, A KIK HAZA AKARNAK UTAZNI AZT MEGTEHETIK ANÉLKÜL, HOGY 2 NAPOT IS HIABA TÖLTSENEK NEW YORKBAN HA AZONNAL **Záró C. Henry** hatóságilag meghatalmazott BANKÁR és HAJÓ JEGYÜGYNÖKHÖZ fordulnak. **DUPLA CSAVARU 6 NAPOS HAJÓNK VAN HETENKINT KETSZER.** Foglalja le helyét a hajón már most, küldjön be azonnal \$25.00 előleget, s mielőtt azt megkapjuk, sürgőnyileg értesítjük, hogy mikor jöjjen be. **Záró C. Henry, bankár** MEGBIZOTTAM MEGSZERZI UTLEVÉLÉTELJESEN INGYEN. New York állam felügyelete alatt. 39 Cooper Square, Third Avenue, Cor. 6th Street, Saját Bank Palotánkban. NEW YORK, N. Y.

Munkássághoz!

nyian bucsut veszünk... munkássághoz!

szóttunk nagy Ameri... munkássághoz!

és családja... munkássághoz!

utlevél stb. akar... munkássághoz!

nők és férfiak!... munkássághoz!

Dr. Colhouer... munkássághoz!

almas... munkássághoz!

város növekedésének... munkássághoz!

teljen közelében van... munkássághoz!

án, telefonáljon... munkássághoz!

CH... munkássághoz!

RVBEN... munkássághoz!

és- és... munkássághoz!

Malley... munkássághoz!

KIS HIRDETESEK

ELADÓ ÜZLETEK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK... (bonyolítás a 8-ik oldalról.)

ELADÓ HÁZAK

2 családos téglaház, közel az East 106-ik utcához...

ELADÓ TÁRGYAK

KÉT SZOBA és egy konyha butor 10102 Kennedy Ave. Cleveland, O.

EGY JOKARBAN levő Overland Chummy-roadster gépkocsi

eladó. Bővebbet a Szabadság főíródjában lehet megtudni, ahol a gép megtekinthető.

ELADÓ FARMOK

160 AKERES farm Cleveland mellett, eladó, 35 épületek, teljes felszerelés...

160 AKERES FARM AZONNAL ATVEHETŐ

Teljes gazdasági felszereléssel, nagy 14 szobás ház, 2 istálló, granár, kocsik...

VERES TESTYÉREKNél

10302 Buckeye Road Cleveland, O.

FARM, KOVÁCSMŰHELYLYEL

55 akér, jó termékeny föld, jó épületekkel, jó forgalmas helyen...

14 éven át

Magyarul tanultam a leveleiből tanítást megadva, úgy, hogy ma már az angol nyelvvel is beszélek...

A világháború és a béke következménye.

Ész, hogy az angol nyelv világháború után... minden magyar, aki nem tanulja...

Miss Blanche Schweitzer

194 LEXINGTON AVE., NEW YORK, N. Y.

JOGI TANÁCS

A. I. ZEIGER MAGYARUL MÉRKAI ÜGYVÉD ÉS JOGTANÁCSOS

DETROITI MAGYAR ÜGYVÉD SÜMEGI RUTTER

amerikai törvényesek előtt '22 óta... HAMMOND BUILDING

AKI az ó-hazába

rokonainak elelmi cikkeket vagy ruházatokat akar küldeni, teljes biztossággal...

DR. BACKY GYULA

Magyar Orvosi Klinika és Sanatóriuma. Hazai és amerikai orvos vezetés alatt...

PATENTOK

megszerzésében hosszú gyakorlatunk van. Gyors kiváltás. Kérje ingyenes "Magyar feltaláló" című könyvecskét...

MEGSZÜNT A PERMIT.

NEW YORK, márc. 4. — Az ellis islandi bevándorlási hatóság értesítést kapott...

Az utazási engedélyek megszerzésének kötelezettsége, sok bajt és kellemetlensége okozott azoknak...

A rendeletnek még egy szempontból sokkal fontosabb jelentősége van. A bevándorlási tisztviselők ugyanis...

Akinek szolgálatokra van szüksége, az forduljon bizalommal a bányász bankhoz, ahol bányásztestvéri szeretettel állanak rendelkezésére.

Akinek pénze van szüksége s megfelelő biztosítékot tud nyújtani, az vegyen kölcsönt a bányászok bankjától...

Akinek pénzt akar küldeni az óhazába, az küldje pénzét a munkás emberek bankja alá.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

MEGNYILT A

MAGYAR BANYÁSZOK BANKJA

A MAGYAR BANYÁSZOK BANKOT CSINALTAK A MAGYAR BANYÁSZOKNAK!

AMERIKA magyar bányászainak bankja állami bankintézet Kentucky Állam bankhatóságainak ellenőrzése és utasítása alatt.

A Himler State Banknak már a megnyitás napján huszonöt százalékos tartalék-alapja van, mert a bányászok azt akarták, hogy sziklaerős legyen a bányászok első bankja.

Akinek pénze van szüksége s megfelelő biztosítékot tud nyújtani, az vegyen kölcsönt a bányászok bankjától, ahol azt a törvény ellenőrzése mellett szívesen adják a magyarnak.

Aki a pénzt bankban tartja, az helyezze el a pénzt a bányászok bankjában, ahol megőrzik azt s törvényes kamatot fizetnek utána s ahol természetesen magyarul beszélnek.

Aki pénzt akar küldeni az óhazába, az küldje pénzét a munkás emberek bankja alá.

Minél erősebb lesz a bankunk, annál erősebbek lesznek a magyar bányászok.

HIMLER STATE BANK

HIMLER MARTON, elnök; HIMLER ALLAMI BANK; FLOYD BREWER, pénztárnok. Levelét és money order-t így kell címezni: HIMLER STATE BANK, WARFIELD, KY.

KIS HIRDETESEK ARSZABASA.

KERESTETES MUNKAT NYER... KERESTETES MUNKAT NYER...

Levelezés, OGYNOKOK KERESTETESE ELADO VAGY BERBE...

MUNKAT NYER - FERFI... MUNKAT NYER - FERFI...

OGYES EMBER aki a Porter munkában...

MAGYAROK ALKALMA... Megtanulni a módos mesterséget...

WOODRUFF & EDWARDS CO. Elgin, Ill.

CZEPESZ Állandó munkát kaphat...

A GOODYEAR GYAR CSODALATOS FEJLŐDESE KÖVETKEZTÉBEN

határtalan alkalmat nyújt egy csomó embernek mindenféle gyári munkára.

Nagyon jó fizetés Állandó munka Jó munkaviszonyok Művelődési alkalmak

THE GOODYEAR TIRE & RUBBER COMPANY Akron, Ohio

ANTONER Állandó munkát keresek...

NAGY Gyakorlattal bíró MŰASZTALOSOK

A PITTSBURGH VALVE & FITTINGS CO. BARBERTON, OHIO

ÖNTŐDE HELPEREKET SQUEEZER MODLÁSZOKAT MUNKÁSNÓKET keres.

Gyárunkban a legjobb munkaviszonyok vannak. Kitiűnő munkabérek.

PAULDING OHIOBAN Cukorrépa Munkásokat keresünk

KABATSAZÁROK! Két előrendű lakásbármunkát felvételre...

PAULDING OHIOBAN Cukorrépa Munkásokat keresünk

MŰASZTALOSOK felvételre. GEO. HUBERTY

FA MUNKÁS GÉPEN DOLGOZNI kerestetik

NATIONAL SANITARY MFG. CO. 6407 Woodland Ave.

FÉRFIAK felvételnek gyári munkára. Kitiűnő munkaviszonyok.

MOLDEREK MACHINE HAND MODLÁSZOK és NAPSZÁMOSOK felvételnek.

WESTINGHOUSE ELECTRIC & MFG. CO. A W. 58th utca végén

MAGYAR LEVELEZŐT keres egy nagy bank...

NAPSZÁMOSOK fatelepre felvételnek. REAGUH & SON

CLEVELAND MILLING MACHINE COMPANY-NÁL:

Köszörűsök Lathe Szövőgép munkások Floor munkások

NAPSZÁMOSOK kerestetnek Jelentkezzenek

FISHEL & MARKS 4300 East 71st Street

Cukorrépa Munkásokat keresünk Dayton és környékéről.

Valálónők felvételnek. Gyakorlattal bírók, kezdők és tanulók.

Jó fizetés. 8336 Buckeye Road, Cleveland, O.

NAPSZÁMOSOK állandó, belső munkára felvételnek

NAPSZÁMOSOK felvételre. NATIONAL SANITARY MFG CO.

KERESKÜNK egy előrendű munkára segédet...

NAPSZÁMOSOK felvételnek. CLEVELAND STEEL CASTING CO.

Cukorrépa munkások kerestetnek. családok és nőtlenek.

500 család kerestetik Michigan cukorrépa földek megmunkálására.

JÓ FIZETÉS 28 és 30 dollár akoronként.

COLUMBIA SUGAR CO. Bay City, Mich.

MUNKÁSOK kerestetnek. Állandó munka.

MICHIGAN SUGAR COMPANY SAGINAW, MICH.

PRIME WESTERN SPELTER CO. Tiltonville, Ohio.

NAPSZÁMOSOK felvételnek. Jó fizetés.

FURÓK KERESTETNEK. Hat gyakorlott ember kerestetik.

ALPHA PORTLAND CEMENT COMPANY. Manheim, Preston Co., W. Va.

CUKORRÉPA MUNKÁS családokat keresünk Michigan állami cukorrépa munkára.

INDEPENDENT SUGAR COMPANY. Marine City, Mich.

NAPSZÁMOSOK GYÁRI SEGÉDMUNKÁSOK felvételnek.

NAPSZÁMOSOK felvételre. THE ALLYNE-RYAN FDY. CO.

CUKORRÉPA MUNKÁSOKAT KERESÜNK. Akoronként 30 dollár fizetünk.

CLEVELAND: 2609 Lorain Ave. vasárnap március 14-én reggel 10 órakor.

ELYRIA: 549 Ironside Street, pénteken március 12-én este 7 órakor.

LORAIN: 313 Connecticut Avenue, hétfőn március 15-én este 7 órakor.

AKRON: 349 Washington Street, szombaton március 13-án este 7 órakor.

MICHIGAN SUGAR COMPANY SAGINAW, MICH.

MUNKÁSOK ásómunkára felvételnek. Állandó munka.

WEST-SIDE STATION OF GAS CO. 4706 Lorain Ave.

Állandó munkára kerestetnek embereket a következő elfoglaltságra:

THE B. L. MARBLE CHAIR CO. Stop 22 A. B. C. Line Bedford, Ohio

NAPSZÁMOSOK csövek lerakására és áso munkára felvételnek.

NEWBURG STATION OF GAS CO. 7827 Harvard Ave.

MUNKÁSOK ásómunkára felvételnek. Állandó munka.

GAS WORKS E. 62nd St. A St. Clair Avenue-től északra.

Családok Cukorrépa Munkásokat keresünk a Continental Sugar Co.

ELARUSITO investment cég felvételre. Csalás kitűnő követelők eladók.

Felvételnek a CLEVELAND MILLING MACHINE COMPANY-NÁL:

Köszörűsök Lathe Szövőgép munkások Floor munkások

THE LANG BODY CO. 3088 W. 106th St.

GYÁRI MUNKÁRA ügyes emberek felvételnek.

FAMUNKÁSOK felvételnek: Planerek Shaperek

THE B. L. MARBLE CHAIR CO. Stop 22 A. B. C. Line Bedford, Ohio

ERŐS emberek felvételnek az üvegező osztályba.

CITY ICE DELIVERY CO. 1542 East 24th St.

GYÁRI MUNKÁSOK felvételnek. Grant Motor Car Co.

FIGYELEM, magyar munkások! Itt van a kitűnő alkalom

LEÁNYOK Jelzők és szortizók. UP-TO-DATE LAUNDRY CO.

LEÁNYOK könnyű és tiszta gyári munkára felvételnek.

FÉRFI MUNKÁSOK nappali, vagy éjjeli munkára felvételnek.

NAPSZÁMOS MUNKÁRA felvételre. Electric Controller & Mfg Co.

GYÁRI MUNKÁSOK belső munkára felvételnek

Napszámások Rövid munkaidő Jó fizetés

THE CLEVELAND TRACTOR CO. 19000 Euclid Ave.

EGY JÓ HAZAI KOVACS Állandó munkát nyert.

FAMUNKÁSOK felvételnek: Planerek Shaperek

MUNKAT NYER - NŐ. ANGOLUL BESZÉLŐ lányoknak

DOHÁNY STRIPPEREK egész éven át állandó munkát nyernék.

GYÁRI MUNKÁSOK felvételnek. Grant Motor Car Co.

FÉRFI ÉS NŐ Konyhai kisegítő nappali, vagy éjjeli munkára felvételnek.

FIGYELEM, magyar munkások! Itt van a kitűnő alkalom

LEÁNYOK Jelzők és szortizók. UP-TO-DATE LAUNDRY CO.

LEÁNYOK könnyű és tiszta gyári munkára felvételnek.

FÉRFI MUNKÁSOK nappali, vagy éjjeli munkára felvételnek.

NAPSZÁMOS MUNKÁRA felvételre. Electric Controller & Mfg Co.

LEÁNYOK különböző munkára felvételnek

SOBÁLEÁNY kerestetik magyar urt családhoz.

LEÁNYOK KÖNYŰ, tiszta gyári munka. Kitiűnő munkaviszonyok.

DELRAY DRY GOODS CO. 2246 West Jefferson Ave. Detroit, Mich.

LEÁNYOK kerestetnek papír dobozok készítését megtanulni.

PEERLESS PAPER BOX CO. 1137 W. 6 St. at Union Depot mellett.

Szakácsnő kerestetik magyar urt családhoz.

ANGOLUL BESZÉLŐ lányoknak Állandó munkára felvételre.

DOHÁNY STRIPPEREK egész éven át állandó munkát nyernék.

GYÁRI MUNKÁSOK felvételnek. Grant Motor Car Co.

FÉRFI ÉS NŐ Konyhai kisegítő nappali, vagy éjjeli munkára felvételnek.

FIGYELEM, magyar munkások! Itt van a kitűnő alkalom

LEÁNYOK Jelzők és szortizók. UP-TO-DATE LAUNDRY CO.

LEÁNYOK könnyű és tiszta gyári munkára felvételnek.

FÉRFI MUNKÁSOK nappali, vagy éjjeli munkára felvételnek.

KERESKEM Pehér Dávid Oroszlán szőnyegtel.

KERESKEM Mészáros József szőnyegtel.

CERNAY ANDRÁS, Pólya-Állam megegyes illatosított szőnyegek.

KERESKEM szőnyegtel, Belsővárosi Ferenc orosz hadiipari.

SOÓS JULIA barátnőmet keresek Kedves Julim, emlékezem rád.

JAKAB ESZTER és Stefánia nem keressetek tudommal Tronstons.

GEMÉ JÁNOSNÉT kérem szőnyegteljen címét tudatni.

KAUSCZ JOZSEF (Sopron m. Bolnisi) testvéremet keresem.

KIADÓ LAKÁSOK KÉT TISZTESSEGES ember lakást nyertek.

BUTOROZOTT SZOBÁK BUTOROZOTT szoba kiadó egy nővel.

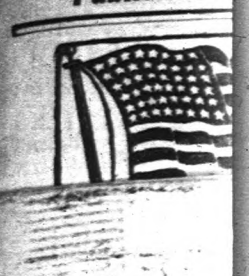
EGY BUTOROZOTT szoba, fűrdővel, fürdőszobával.

LORAINA UTAZÁSOK PIGYELERÉ A Nemzetközi Restaurant és Hotel.

KIADÓ: otthonos butorozott lakás belvárosi utcán.

RENDÉS emberek felvételre ipari ellátásra.

LAKÁS KERESÉS. KERESKEM egy butorozott szobát.

XXX. évfolyam

Published at

egy a halottak száma... a halottak száma...

VASARNAP

Freedom Sunday Magazine

Óda a Naphoz!

Pazar mezőjén a kék menyországnak
Arany hintóban utazik a Nap;
Csodás szeméből selymes fényű szálak
Sugárkévekben aláomlanak.
Amerre jár büvölten megcsodálják
S himnusz kíséri rónán és hegyen,
Amíg felölti biboros palástját
S aranyágyában lassan elpihen.

Ó Nap! ki ur vagy életben, hálálban,
Kiben az örök Istenezme él!
Te mormolsz benn a források zajában
S a szélben is, mely hangosan beszél,
Mint orkán tombolsz és villámaidban
A felhők közt parancsod menydörög;
De mosolyodra a rózsa kipattan
S életre kél a szürke, pusztá rög.

Mikor fölkel a boldog álmodásból,
Varázs borít be völgyeket, ormokat;
Izzó erő zsong minden suttogásból,
Mig csak leszáll a méla alkonyat.
Delejes álom karjából kiteped
A zordon kedvű sikek éjszakát;
S egy csókot adsz meddő csirák szívének,
S az duzzadó, könnyező rügybe vág!

Mikor az élet lombhullásba fordul,
Tévelygő szemmel nézzük az avart;
A fellegekből hőkönnyököd kicsordul,
Hogy ezt a bünös földet eltakard.
S mi akkor is, hogy mindig Téged lássunk
Mig az utolsó fűszál is kihál, —
Feléd röpitjük esdeklő fohászsunk:
Jőjj vissza kohód fényszikráival!

De ha látod, hogy gyalázatba görnyed
Szívünkben minden fényes gondolat;
Ne engedd, hogy e vak, hivalgó földnek
Lakói tovább dorbézoljanak.
Ne bonts nekünk több illatos virágot,
Legyen körülünk minden éjsetét
És égésd el a fekete világot
S hamuját szórd a mindenségbe szét!

Révai Károly

EZÜSTGOLYÓ

Az alkonyat jó és estbe simul.
Függöny lesurran, lámpafény kigyul
— Ma nem kell ép annyit tanulniok —
Zseren a kulca, fölpatann pár fiók
Ott festett faskatulyák rejtekén
Fénykép, száradt virág, rejtett regény
Kéztük ott gömbölyű — a oly csillogó —
Dédolgetett, ópadt ezüstgolyó.

Munkába fognak hehony kinyitnak
Finom ujjak hűt ólalmaz roszog
Golyóca nyomai est rongyból a prés.
Göngyölmi fényesitni ott a kés
S míg simogatják, csiszolják mohón
Közükben szinezestre vál az ón.

Golyóba rejtett titkos kódolás
Órzi jövőjét, álmát mindahány
Ezüstgolyója majd ha nagyra gyűl
Ábránd s álom valóra teljesül...
És nő a golyó, sugározni kezd.
Finom, holdfényű anélkül kereszt.

Minden sugár a messziébe nyul
Pár ópadt kinyarc csapásra gyul
Lelkük hőszára maglúbban bóbán
Jűbe szállnak az ezüstgolyón.

Könyvelt szemünk ott üdvözlőve lát
Magukrendete pár csinos szobát
Aranydó hortet, dúz virágokat
Egy hü kezét és hulló csókokat
Minden mi szép, mi szent, mi tisztá, jó
Megad nekik egy kis ezüstgolyó...

IRTA: BERDE MÁRIA

Közükben az ón csillogó ezüst
Valónak hiszik, mi csak pára, füst
Mert félek, mindből egy pár év után
Egy kopott óngolyó marad csupán.
Faskatulya vagy más zug rejtekén
Porosan, elfelejtve ül szegény
Csalódott asszony vagy bus vénleány
Ma a kezébe venné néha tán,
A lányt, ki ónból gyust ezüstgolyót
Kopott vasúgyon tűzről álmódott
S aki immár oly idegen neki
Lemosolyogja tán, leveteti
Vagy könnye ered, mint szelid folyó.
Ó szegény lányok, szegény óngolyó...

KIZÖKKENÉS

HA URIAS alakja feltűnt az utcán, ahol a főváros elegáns közönsége sétálni szeretett, jóformán mindenki tudta, hogy ő Romody Kálmán, a híres író. Meglátta, ha egy fiatal hölgy szinte észrevétel nélkül meglökte, figyelmeztetően, a mellette járó hölgyet, talán vidékről feljött rokonát, és szinte hallotta, mint sugja a hölgy kissé izgatottan: "Láttad? Láttad ezt az elegáns urat? Milyen érdekes feje van! Ez ő: Romody Kálmán!" A középiskolai tanuló, de még az egyetemi hallgatók is már messziről nézték, megláztott rajtuk: tudják, hogy ő ki. Akik folyóiratot, könyvet olvasnak, színházba járnak, mind tudták, hogy ő a népszerű novellista és nagyszerű darabok szerzője. Jól esett neki ez a néma, csöndes, rejtett megnyilatkozásaiban mégis csak kedves hódolat, szerette hogy ismerik, hogy megláztják, sőt megállanak az utcán és utána néznek.

Sokat dolgozott. Íróasztala mellett hat-nyolc óra hosszat is ült; irt nap-nap után. Ha elvégezte a kitűzött munkát, máris foglalkozott a következő témával. Jegyzeteket csinált, gondosan összehordott mindent, amiről azt hitte, hogy használható anyag. Mindig el volt foglalva megírandó ötleteivel, témáival, alakjaival. Szeretett olvasni, de nem tudott hosszabb ideig a másik íróra figyelni. Egy mondat, szólásmód, néha egy szó elegendő volt ahhoz, hogy a figyelme máris otthagya az olvasmány szövegét és a tulajdon munkájával összefüggő gondolatai fölbentek, mint uttestről verébsereg, melyet gyerekek kéz hajította kő riaszt meg.

Neve ott volt minden nagy újság tárcáiról között, minden előkelő folyóiratban, mely a művelt nagy közönségnek készült. Mindennap megírta, mintegy mellékesen, a maga kisebbmértű novelláját, tárcáját, cikkét. Munkája — gazdagon hőmpolygó folyam, — egyenletes csöndes folyással széles mederben ömlött belőle.

Csak hogy ő gyanakvó természetű volt és figyelte, vizsgálta, sőt kémléte önmagát. És így történt, hogy megdöbbenve állapíthatta meg magáról: agya mint nemes vad, melyet kegyetlen farka üldöz, teljes erővel száguld egyik témakörből a másikba. Mást, újat, még érdekesebbet kell írnom! — ez volt az érzése. Minden alkalommal újból ki kell verekednem az ismeret, azt, hogy tehetséges író vagyok! — mondotta magának, amikor érezte, hogy fáradt, hervadt, bágyadt. Dolgozni, írni, írni, mindig csak dolgozni, mert ez az élet! És dolgozott.

Egyszer egy újabb novelláskötetét rendezte saját alá. Ekkor olvasta el újra, egymásután, néhány évvel ezelőtti írott apróbb elbeszéléseit. Időben meg volt már a távolság, hogy most mint olvasó és nem mint megírójuk olvashatta őket. És ekkor megdöbbenve látta, hogy ezek a novellák szinte egyformák. Elolvasta őket, azután újra olvasta őket. Megremült: ismétlések! Elővette újabb dolgozatait, tágranyit szemmel olvasta őket: minden már csak ismétlés. Minden, amit ír, már csak ismétlés! Nyoma sincsen az újak, sem témában, sem motívumban, sem formában. Mint a veteményes föld kútján a vízhozó ló: körbe jár. Az ő agya már nem szókik frissen, erős izomzattal, az egyik feladat leküzdése után a másikra, hanem bágyadtan, erőtlően poroszkál ugyanabban a kis körben.

Kétségbeesett. Mitévő legyen? Mit szóljon a kiadójának, aki számít erre a kötetre? Ezt nem lehet így kiadni. Meglátják, hogy ő már nem tud. Legjobb lenne várni, nem csinálni semmit, pihenni. Várni, míg bensejében megteleik a kis edény, melybe összegyűl, drága csöppként az értékes anyag. És akkor hozzá lehet fogni újra a munkához. De: várni kell! Azonban mitévő legyen most, e pillanatban? Eltöltötte magát a novelláit. Nem mert a készülő darabja kéziratába nézni — bizonyosan ott is megláztja ezt a körbebotorkálást. Nem akart a tervbevett regény vázlatára gondolni. Ugysem tud most dolgozni.

Es hogy ezt nem mondotta meg neki senki! Hogy nem figyelmeztette senki! Nincsen barátja? Lehetetlen, hogy ő ezt már rég nem látták. Régen látják, nem szólnak. Lesik, mikor rogy össze, mikor fejezi be pályáját. Pedig nem volt hozzájuk rossz. Jó kolléga... De hisz ez olyan mindegy! Most csak vigyázni kell. Nem szabad magát tönkretennie. Milyen jó, hogy nem kell kenyérre! Nem ír legalább is egy félesztendeig, sőt ha kell, egy esztendeig sem ír. Hadd kenjék a tárcákat, novellákat, darabokat ők, az éhesek! Pihenni! Várni, míg az a kis edény...

Vannak gonosz gondolatok, melyek az embert nem hagyják nyugodni. Rágták a lelkét, rágták szívét és nem ismernek könyörületet. "Gebe, amely veteményes földön vizet huz, naphozsát körben jár, szélesre tapossa vigasztalan utját." Az író nem tudott otthon megmaradni. Félt az íróasztalától. Az volt az érzése, mintha a dolgozószobája kiűzné, mintha a butorai nem tűrnék meg maguk között. Későn járt haza, későn kelt. S amint felöltözött, már el is ment hazulról. Így volt ez már napok óta. Az idejével nem tudott mit kezdeni. Nagy nyugtalanság lobogott benne. Járkált az utcákon, de már nem ott, ahol ismerték. A külvárosok csöndes, szerény utcáin sétált. És így történt, hogy egy délután megállt egy mozi előtt.

Nagy színes plakát csábitotta az arrajárót. Vad bozótos táj; sárga szikla, tövében gödör. A gödörben áll az, aki ásta, fiatal ember, amerikai, a vadonban járók jólismert ruhájában: színes ing, bőrnadrág van rajta, bőrvőre csatolt nagy revolvertászkák. A kezében rög; bizonyosan aranyérc. Mert a kép ezt a

darabot hirdeti: "Az aranyásó". Romody néhány másodpercig áll a plakát előtt és nézi. Kicsit mérlegeli: bemenjen-e? Ostobaság... Egyszerre csak ott a kinzó: "Gebe, amely veteményes földön vizet huz!"

Romody a pénztárhoz siet, jegyet vált. Kinyitják a nézőterre vezető ajtót. A hosszú, rosszlevegőjű teremben a lámpák épen kigyultak.

— Most kezdik? — kérdi az író.

— Most jätsszuk a slábert, nagyságos ur, az "Aranyásót". Műsorral szolgálhatok? — A lompos jegyszédő leány husz fillért kap.

Romody örül, hogy jókor jött, hogy épen most kezdik lepergetni a nagy képet. Ezt már szeretem, gondolta; jó jel. De máris elcsodálkozott: miért "jó jel"? Nem értem. Buta dolog, hogy ilyen oktan babonák kelnek bennem! Haragudott magára.

Nem ért rá ezzel a hirtelen fölmerült problémával foglalkozni. A tönkrevert zongorán valaki kétségbejött játékba kezdett. Jó, hogy nem látom azt a förtelmes zongorázást! dörmögte kissé ingerülten. Romody. A lámpákat máris lecsavarták és a vászonon ott rezgett a kép címe: "Az aranyásó".

Rokonszenves, jóképű fiatalember bucsuzik az anyjától, a hugától — vagy talán jegyese? mindegy! — és se szó, se beszéd, nekivág a vadonnak. Felcsap aranyásónak. Megy ismeretlen tájakon, néptelen, elhagyott, kietlen földeken lovalog. Kóborog erre, amarra, keresi a helyet, ahol aranyra bukkan. Megpróbálja itt is, ott is, de a megáhitott nemes ércből nem talál egy szemernyit sem.

Nó nézd, ezt így csinálják?! gondolja az író; az ember egész egyszerűen üt egyet a kopakjára, kijelenti, hogy aranyásó lesz és elindul aranyat ásni. A földet, hogy kietlen, vad vidékekre érjen. Ott ás, csak úgy gondolomra. És addig ás, addig ás, amíg aranyra nem talál. És ha rátalált az aranyra, akkor kell csak ásnia igazán. Furcsa pálya! Pedig, úgy tudom, vannak, akik igazán találtak aranyat és ezzel a nehéz munkával dugdagdag emberek lettek. Mi-féle kvalifikáció kell ehhez? Szerencse kell ehhez. Ez az egyetlen kvalifikáció. Fiatal barátom most előveszi az anyja meg a huga képét és mindjárt el is mondja nekik, hogy a kilátásba helyezett aranyat már meg is találta. Derék fiu. Letérdel és imádkozik; nagyon helyesen. Nem is tudtam, hogy ebben a helyiségben még harmónium is van. Borzasztó ember az a zongorás!

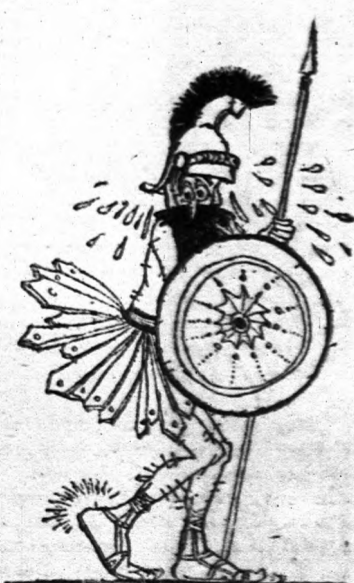
Telerakja a zsebét földdel; értem, ez az aranypróba. Rajtot készít a helyről. Felül a lovára. Elvágtat a közeli városba. Ott megállapítják az aranytalmát. Beváltják az aranyat. A kapott pénzt a fiu hazaküldi. Bevásárol élelmicikkeket; persze, enni is kell meg inni is kell. Amikor visszaindul, két rosszképű ember a nyomába szegődik. Ennek már több értelme van. Ezek már tudják, hogy a barátom aranyra bukkan. Ezek már bizonyosra mennek.

És Romody egyszerre csak úgy érezte, hogy ő az az aranyásó. Ő indult el sok-sok esztendővel ezelőtt a vadonba. Ő is hozzákezdett aranyat ásni, ámbár még nem tudta, hol keresse, hogyan keresse. És amikor egy kis próbával megjelent, mindjárt akadtak, akik a nyomába szegődtek és ezek is, idegenek, aranyásók, kalandorok, ott ástak, ahol ő. Nem törődtek vele, sem azzal, hogy a drága ércre ő bukkan, vele ástak. Ekkor ő egyre más és más vidékre ment. Ásott. Kiszédett magából mindent, amit csak tudott. Nem sokat nézte, hogy milyen a termés, beváltották, amit hozott, és ő szorgalmasan hozott. Egyre jobban fizették. És ez a fő. Mert ki van hivatva arra, hogy megállapítson értékeket? És mire való megállapítani az értékeket annak, aki nem tudja dijazni? És miről van szó? Arról ugyebár, hogy az ember, ha fiatal korában erre a kétségess pályára lépett, minél nagyobb, de kézzelfogható eredményeket érjen el. Később más foglalkozásba kezdeni nehéz. Aki aranyásónak ment, az maradjon aranyásó. Kalandorpálya, bizonytalan pálya — és mégis, ki kell tartani! Ő kitartott.

Most megdöbött. Már tíz napja nem dolgozott. Tíz napja nem ásott. Tíz napja nem vitt zacskóban aranyport a városba. Mert megjött. Rájisztezt saját magára. Hogy ő "megismétli magát"! Hát jó, megismétli magát. De ez kell. Áspit ő ír, az kell. Kell a közönségnek, kell a kiadónak. A közönség olyan, mint a kis gyermek, aki nem fátad bele ugyanannak a mesének a meghallgatásába; elmondhatjuk neki százszor is. Sőt: annál jobban tetszik neki, annál jobban szereti. Mi ütött beléd, Romody, hogy már tíz napja nem csinálsz semmit? — főrmedt önmagára. Amit te írsz, az szép, jó, értékes. Téged fizetnek a legjobban.

A teremben világos lett, a zongorából három-négy kétségbejött hamis rekord rohant elő. Az író az őrres vászonra nézett: nini, egészen elfelejtettem odafigyelni. Most nem is tudom, mi lett fiatal barátommal. Külömben is mi közöm hozzá. Semmi összefüggés nincsen közöttünk, aranyásó meg író között. A képzettsárlás hamis volt.

És Romody sietett haza tovább dolgozni.

IRTA MOLY TAMÁS

A
N

történet
rajta
fürdő
telen
dig ez
is, aki
radhat
eleg, ha
lyekke
férfit
ugyan
ven esz
fürdő
szony
kisassz
az előz
beletart
S m
Egy
látták
mi leve
bontva
buszba
csak ál
öregsz
Dr.
ember,
zsebet.
szu. leg
összerá
kedett
siralmas
mamák
különb
pedig
kitorult
egyébk
— H
a kárty
És
is csak
kocsisjá
— N
veszteni
sokat és
csinak
s ami ha
mikor jó
zá. Höl
De
kázatott
a szeszély
nyert vag
Igy a kis
Dr. H
nézett az
tán esett
sághoz. N
— Ép
— Ab
felesége.
Dr. H
— Ha
rat kaptam
hogy a fé
— S
— Ha
— Ne
— Me
nagyon sz
Huszoney
Mosoly
a hosszú je
sem állta
kedjék, id
magát, egy
azt várna
visszajön
hülyének
Tíz pe
— Me
buszhatok
Még so
lálközött
stereotip
most ugy
multam. H
megroskad
most belü
darabokra
tréfa ez a
Utána
szállóban
— Na.

A KOSÁR

NYÁR végén megjelent Kereskényi László a kerek asztalnál és leróta szokásos adóját: a fürdőtörténetet. A fürdőzéséből mindig elhozta a maga kis történetét, már esztendők óta.

— Most nines szenzációs történetem — kezdte. — Egy kosár története az egész s bizonyos vagyok benne, hogy mosolyogni fogtok rajta, mert mosolygott annak a kis osztrák fürdőnek a közönsége is, melynek egyik igénytelen tagja volt a ti alázatos szolgáltok is. Pedig ez a kosár fáj, annak is, aki kapta, annak is, aki adta. Az igazi nevével adókatok maradjatok, mert hogy a történetet megértsetek, elég, ha azon a néven nevezem hőseimet, amelyekkel a fürdőhumor ajándékozta meg. A férfit úgy hívtuk: dr. Huszoney. A leány (ha ugyan nem veszitek tréfának, hogy egy negyven esztendősen tanítónő leánynak mondok) a fürdő közönségének csak Egyszeregy kisasszony volt. A kosarat természetesen Egyszeregy kisasszony adta dr. Huszoney urnak, Ennyi az előzmény s megjegyzem, hogy a kosár is beletartozik az előzménybe.

S most kezdődik a történet.

Egyszeregy kisasszony a délutáni korzóról, melyen még együtt látták dr. Huszoneygyel, hirtelen hazasietett a szállodába, ott valami levelet írt, melyet később a szobaleány talált meg (de már felbontva), aztán csomagolt, fizetett és erősen lefátyolozva az omnibuszba ült, mely kivitte a vasúthoz. Elutazott, nem láttuk többé, csak álmainkban. Most valószínűleg tanít valahol és bizonyosan öregszik.

Dr. Huszoney zsebrevágta a kosarat, ha ugyan olyan hosszú ember, mint ez, a szegény doktor, egyáltalában meg tudja találni a zsebében. Mert tudnivaló, hogy dr. Huszoney egy mértéktelenül hosszú legény volt. Ha a korzón valaki mellé szegődött, az illető úgy összerázkódott, mintha hirtelenében a saját délutáni árnyéka emelkedett volna fel mellette. Síralmasan hosszú, síralmasan vékony és síralmasan csunya volt. A gyerekek egyszerűen borzadtak tőle s a mamák, de kivált a dadák, a doktorral ijesztették őket. Pedig máskülönben élénk és vidám volt, egy kicsit majdnem kotnyeles. Azon pedig ő nevetett legjobbat, hogy a fürdőlistában az igazgató kis fia kitérülte az igazi nevet s dr. Huszoneyt írt helyébe, amely néven egyébként jobban is ismerte mindenki.

— Hölgyeim és uraim, — szokta alkonyat idején mondani — a kártya vár.

És toborzott játékosokat ő, aki sohasem játszott. A játékok közül is csak a huszoneygyet türe s ha valaki kényeskedett, hogy ilyen kocsisjátékba nem ereszkedik, a doktor tűzbe tudott jönni.

— Nem igaz, a huszoneygy nem kocsisjáték. Amin sokat lehet veszíteni, az uri játék. Én is huszoneygyen vesztettem el az apai jusomat és nem voltam kocsis. Sajnos, most se vagyok az, pedig kocsisnak lenni nem is volna utolsó mulatság. A huszoneygy uri játék s ami hazárdjátékoknál ritkaság, még ész is kell hozzá. Tudni kell, mikor jó bevágni, mikor okos megállni s azonfelül érzék is kell hozzá. Hölgyeim és uraim, ki adja a bankot?

De ő maga sohasem játszott, még csak úgy mellékesen se kockázott egy koronát. Nézte a játékosokat, tartotta őket szóval, türe a szeszélyeiket, de ennyi volt az egész. Nem játszott. Ha játszott, nyert vagy vesztett volna, talán soha se kerestelik dr. Huszoneynek. Így a kis gyerekek is csak annak csufolták.

Dr. Huszoney tehát zsebrevágta a kosarat. Pátyolos szemmel nézett az eliető Egyszeregy kisasszony után, nagyot sóhajtott, aztán csettintett a nyelvvel és füttyörészve ment a legközelebbi társasághoz. Nők, férfiak nevetve fogadták s ő maga is nevetve szólott:

— Éppen most kaptam kosarat.

— Ah, ki tudott önnek ellentállani? — tréfálkozott az igazgató felesége.

Dr. Huszoney belement a tréfába.

— Ha más mondja, én sem hinném. De ellentállott. Igazi kosarat kaptam. Pedig nem azt kértem tőle, hogy adjon bankot, hanem, hogy a feleségem legyen. Igazi feleségem.

— S most mit fog csinálni?

— Hazamegyek, gyászba öltözködöm és busulok.

— Ne tegye.

— Megteszem. Ha egy óra múlva hallani fogják, hogy a cigány nagyon szomorú nótákat huz, kerüljék el azt a helyet, mert ott dr. Huszoney fog busulni.

Mosolygott, mikor így beszélt, de nekem úgy rémlett, hogy az a hosszú jegyealakja megreszket, mint még soha. S ámbátor most sem állta meg, hogy az asszonyok legfelsőbb dolgaiba ne kotnyeleskedjék, időnként valami borulat ült a pergamentarcára, alig tartotta magát, egyre törölte a homlokát s úgy nézett maga mögé, mintha azt várná, hogy Egyszeregy kisasszony meggondolta volna magát s visszajön a kosaráért. Mikor megint kedélyeskedni akart, majdnem hülyének tetszett a szegény hosszú legény.

Tíz perc múlva fölegyenesedett.

— Megyek busulni és ne tartóztassanak, mert meghalok, ha nem busulhatok.

Még sohasem láttam olyan síralmasnak. A gyerekek, akikkel találkoztam, szokás szerint megálltak előtte, hogy átvégyék tőle a stereotip tréfáit: egy barackot, egy mondást, egy bolondságot, — most úgy mosolygott rájuk, hogy megijedtek tőle. Csak néztem, bámultam. Hiszen mindig az volt a hitem, hogy ez a hosszú ember megroskadna, ha egy gyékénykosarat kellene őt lépésre cipelnie, de most belül is összetört dr. Huszoney. Szétesik ez most mindjárt darabokra s el se tudom képzelni, hogy szedem össze. Már félig se tréfa ez a kosár.

Utána mentem a fasorban, hogy melléje szegődöm. De csak a szállóban értem utól a szobájában.

— Na, doktorka, csak nem komoly az a dolog?

Rám nézett hosszan, szomorúan.

— De komoly. Arra kérem, kedves barátom, menjen vissza a társasághoz és ha elmondta a dolgot, nevéssenek ki lehetőleg még ma este, mert holnap reggel már nem szeretném, ha még mindig nevetnének.

— Kitől kapott kosarat?

— Miért kérdi, mikor tudja? Nem a spanyol király nővérét kértem meg.

— Egyszeregy kisasszony volt olyan kegyetlen?

— Olyan okos, akarta mondani. Igen, Egyszeregy kisasszony. Azt mondta: maga figura, én vén leány vagyok — kinevetnének! Hát odáig rendben van a dolog, én csakugyan figura vagyok és ki is nevetnének; de hogy ő vén leány volna!

Nyitott szekrénye előtt lebukott egy székbe és nedves szemekkel könyörgött:

— Gyászba öltözködöm. Csak ma estére hagyjon magamra. Holnap már megint maguk közé jövök és figura leszek. Hagyjon magamra!

— Elmentem. A társaságnak csak azért se szólottam, az ördög vigye a társaságot, ki fogja nevetni dr. Huszoneyt nélkülem is. Hát mit pletykázzam? De mikor a hosszú fasor lombjain keresztül lehintette porát az este s a homályban ragyogni kezdtek a vendéglő gázlángjai, mint a szentjánosbogarak; egyszerre áthangzott hozzánk a cigányok muzsikája. Magyar nótát huztak, szomorut. S az igazgatóné egyszerre fölcazagott:

— Még csakugyan dr. Huszoney huzatja! Elsiratja a kosarat.

Nem tudtam feltartóztatni a társaságot, pedig magamnak is úgy rémlett, hogy dr. Huszoney rendel a szép magyar nótákat. Csak ő lehet aki vigat és szomorut vegyest huzat, mert ami magyar nóta, azt ő mind szomorúnak érzi. Ez a bolondos lengyel, aki a német nyelvet is csak töri, nyomban érzékenyedik a magyar nótára. Tőle telik csak ki, hogy ebben az osztrák fürdőben magyar nóta mellett akar busulni, mert mi magyarok, mi tagadás, idegenben is inkább a divatos keringőket szeretjük hallgatni. A társaság pedig látni is akarta, hogyan busul dr. Huszoney. Vidám beszélgetésben huzódott tehát az egész csapat a vendéglő felé.

Ott ült dr. Huszoney a cigányok előtt. Hőfehér porcellánruha volt rajta, de a rendes szemüveget feketével cserélte fel s a nyakán széles, fekete kendő volt eszorra kötve.

— Jarfasch! — mondta Gyárfás cigánynak. — Jarfasch, szomorú vagyok.

A cigány huzta, de tán még sem elég szomorúan. Dr. Huszoney felugrott (három fejjel látszott most magasabbnak a cigánynál) és rekedten rikácsolta:

— Jarfasch! Ide néé! Gyászban vagyok, a szemem feketének látja a világot, fekete lobogó van az árbocon, akarom mondani a nyakamon, s ezt a rongy testemet hőfehérbe bujtattam, mint a halottat szokás. Nekem nagyon szomorú nóta kell. Busulok. Busulok, mint egy Ungar!

Egy kicsit illegette magás s mikor a cigány csöndesen figyelte, dr. Huszoney elkezdett valamit énekelni, amiből Gyárfásnak rá kellett ismernie, hogy miosoda nótát akar a doktor. Dűnyögve, riva, istentelen jargonban énekelte dr. Huszoney:

Rikka pusza, rikka arpa, rikka ros
Wer an Ooba is, is ka Froseh.
Ujujuju, ujujuju, ujujuju-u-u-u
La-angsam, la-angsam...

A cigány ráismert ugyan a nótára, de benne is van ördög, végig akarta élvezni a lengyeles magyar szöveget s nem huzta mindjárt. Azután meg nem huzhatta attól a rengeteg kacagástól, amivel a társaság dr. Huszoneynek esett. Az asszonyok majd megették, valósággal ölelték, ráncigálták a busuló kosarat, aki csak nézett bambán, ijedten, nedvesedő szemekkel.

Hirtelen kiszakította magát az asszonyok fojtogatásából. Egy tányért kapott fel és keserves mosolygással tányérozott.

— A cigánynak, hölgyeim és uraim! A cigánynak is élni kell.

A pénz, ami összegyűlt (és nagy volt a mulatság, hát jócskán gyűlt), odaadta a cigányoknak s mikor egy pillanatra mellém került, a fülembé sugta:

— Ha mulatnak, ők fizessék meg én majd kibusulom magam az éjszaka. Különben mit szól a gyászkosztümömhöz?

Nem felelhettem. A fürdőomnibusz akkor robotgott ki az utra. Erősen lefátyolozva benne ült Egyszeregy kisasszony is. Dr. Huszoney megismerte és reszketve kapaszkodott a karomba.

— Elmegy — suttozta.

És később még halkabban.

— Most megy le a nap. Nagyon sötét van...

Titok, hogyan találta meg a szobaleány Egyszeregy kisasszony levélét. Már akkor fel volt bontva, mikor dr. Huszoney kezébe került. Nekem ő mesélte csak, mi volt a levélben. Egyszeregy kisasszony azt írta egy öreg (még nála is öregb) barátnőjének, hogy leányként fog meghalni, de a lelkét özvegynék érzi, mintha lélekben hajlott volna valakinek szavára, aki feleségül kérte. Nem mehetett hozzá, mert figura — de szeretni tudná azért, hogy egy édes emléket zárt egy öreg leány szívébe.

— Nincs nagyobb fájdalom, mint fájdalmat okozni — írta Egyszeregy kisasszony a nála is öregb barátnőnek.

Dr. Huszoney airt is, nevetett is, mikor pátozzal szavolta Egyszeregy kisasszony szavait. Így már a kosár se fáj neki olyan nagyon. Csak a társaság nevetett azon a kosáron, amelybe két vén cselédnek gyönyörűséges fájdalma volt bepólyálva, lágyan, gyöngöden...

A BOLDOG EMBER

IRTA
CSEHOV ANTAL

AVONAT elindulásakor, a nikolajew-i vasútvonal Bologoje állomásán, egy másodosztályú, dohányzók részére fenntartott fülkében, öt utas szorongott. A vonat már mozgásban volt, midőn a kocsi ajtaját hirtelen felrántották és a fülkébe egy póznaszzerű, barna kalapos, divatos felöltöbe burkolt alak ugrott be.

Az idegen lihegve állt meg a fülke közepén és körülnézett.

— Nem, ez sem az! — dörmögött magában. — Az ördög tudja, hogy mi történt velem! Igazán megbolondulni való dolog. Nem, ez sem az én fülkém!

Az utasok egyike reápillantott és szemügyre véve őt, örömmel felkiáltott:

— Ivan Alexejevits! Milyen véletlen hozta önt ide? Valóban ön az?

A póznahosszu Ivan Alexejevits megrezzent és az utasra bámult, de felismerve azt, kezeit örömmel összecsapta.

— Ah, Piotr Piotrowits! — mondá — már egy örökkévalóság, hogy nem láttuk egymást. Nem is gyanítottam, hogy ön szinte ezzel a vonattal utazik.

— Mit csinál, hogy van, Ivan Alexejevits?

— Köszönöm, nagyon jól. Csak-hogy képtelen vagyok a fülkére ráakadni. Én buta, szeretném magamat megverni! — mondá és bizonytalanul ide-oda hajlongott. A második csengetés után kimentem, hogy egy pohárka pálinkát igyam. De miután a legközelebbi állomás messze van, azt gondoltam, hogy jó lesz megduplázni ezt az adagot. Mialatt a gondolatot tett követte, a csengő harmadszor is megszólalt. Mint az örült szaladtam és beugrottam a legközelebbi kocsiába. Nem vagyok-e buta, gyengefejű?

— Amint látom, nagyon jó kedvében van — jegyezte meg Piotr Piotrowits. — Üljön csak le, még van itt az ön számára is hely.

— Nem, nem... fülkémnek kell felkeresnem! Isten önnel!

— Azt nem engedhetem meg. Ebben a sötétben még leeshetnek az átjárókról. Üljön csak le, s ha beérünk a legközelebbi állomásra, felkeresheti fülkéjét.

Ivan Alexejevits nagyot sóhajtott és habozva helyezkedett el Piotr Piotrowits mellé, bár mint-ha tükön ülne, láthatólag izgatott volt.

— Hova utazik? — kérde Piotr Piotrowits.

— Én? Annyira zavarban vagyok, hogy azt nem tudnám megmondani. A sorára bízom magamat. Ha, ha, ha! — kacagott. — Barátom, látott-e már valaha boldog örülteket? Nem? Akkor nézen meg engem. Ön előtt a legboldogabb halandó áll! Igazán? Nem látszik meg rajtam?

— Csakugyan...

— ... Nagyon ostoba képet vágok? — vágott közbe Ivan Alexejevits. — Kár, hogy nincs tükröm, mert szeretném megnézni a poszámat. Érzem, testvérem, hogy megbolondulok. Beesületszavamra mondom! Ha, ha, ha!... Én sídni illik, nászuton vagyok. Én tudja ön ezt képzelné? Nem vagyok-e gyengefejű?

— Megnősült?

— Éppen ma délelőtt volt az esküvőm, kedvesem! Egyenesen az oltártól jöttünk a vonatra!

— Ni, ni! — mondá Piotr Piotrowits, a szokásos szerencsekívánatok és kérdések után — azért van hát ilyen diszesen öltözve.

— Természetesen!... Még illatszerről sem feledkeztem meg. Min-

den gondot küntem a fejből... és most, csak... az ördög tudja, hogy minek nevezem, amit most érzek... a kéjes boldogságnak fogok élni. Becsületesemre, még nem éreztem ilyesmit!

De végtelen boldog vagyok! Nemsokára ismét abban a fülkében leszek, melynek egyik sarkában az a lény ül, ki jóformán kizárólagos tulajdonom. Az én imádoztam egy pisze orrocskájú, szőke angyal!

Örömyörü kis jószág!... S milyen pici lábaeskái vannak!... Azonban ön, Piotr Piotrowits, a megátalkodott agglegény, mind-ezeket ugysem érti meg! De most már mégis visszamegyek a fülkémbé, hol nyugtalanul várnak... és boldog mosolylyal fognak fogadni...

Ivan Alexejevits meglegedett kacsajba tört ki:

— Szeretném karjaimba zárnai az egész világot, annyira boldog vagyok — folytató. — Piotr Piotrowits engedje meg, hogy megöleljem!

— Kérem, tessék!

A barátok az utasok hangos kacagása kíséretében, összecsokolóztak... Azután a fiatal, boldog férj tovább folytató:

— Hogy ezt az örületet, amint a regényekben szokták mondani, az ember fokozza, egy-két pohár alkoholt vesz magához. Ezáltal fejünkben, lelkünkben olyan valami történik, olyan változáson megyünk keresztül, melyet képtelenség leírni. Én csak egyszerű, jelentéktelen ember vagyok és mégis úgy érzem, hogy az egész világot meg tudnám hódítani...

Az örömitas fiatal férj tulcsapongó jókedve magával ragadta a fülke többi utasait is. Nevetett, mulatott az egész társaság.

— Uraim, fő az, hogy ne gondolkozzunk sokat! Az ördög vigye el az analízist... Ha az ember szomjas, igyék, anélkül, hogy fejtörést okozna, vajjon hasznos-e az, vagy sem? Az ördög vigyen el minden filozófiát és pszichológiát!

Eközben a vonatvezető lépett a fülkébe.

— Kedves barátom, — fordult hozzá a fiatal férj, — ha a 209-es számú kocsihoz ér, mondja meg

annak a szürke kalapos fiatal hölgynek, hogy én itt vagyok.

— Igen, de ezen a vonaton csak 219-es számú kocsi van.

— Miattam lehet az 219-es számú is, csak mondja meg az ott ülő hölgynek, hogy én épségben itt vagyok!

Ivan Alexejevits hirtelen a fejéhez kapott, azután sóhajok között folytató:

— A férje annak a hölgynek... mennyi ideje is? A férje... Vérést érdemelnek... én bolond... az ő férje! Szegény asszony!

— Manapság már fitkán lehet egy teljesen boldog embert látni! — jegyezte meg az utasok egyike. — Az ember könnyebben találhat fehér elefántra.

— És az kinek a hibája? — kérde Ivan Alexejevits. — Ha nem vagyok boldogok, esakis magatokra vessetek! Mindenki a saját boldogságának a kovácsa. Csak akarnotok kell s ti is boldogok lesztek! De konokságtokban elkerültek a boldogságot!

— Ez egy egészen új elmélet. Hogyan cselekedjünk tehát?

— Egészen egyszerűen... A természet rendje az, hogy az embernek egy bizonyos korban szeretnie kell. De ti nem követitek ezt a törvényt, mert valamire vártek... Továbbá, a szentírás is azt mondja, hogy házassodnotok kell, mert házasság nélkül nincs boldogság. Ha elérkezett az idő, minden további gondolkodás nélkül feleséget kellene választanotok... A szentírás még azt is mondja, hogy a bor örömmel tölti el az ember szívét... Tehát, ha valaki szomjas, igyék!

— Ön azt mondta, hogy mindenki a saját boldogságának a kovácsa! Milyen kovács az, ha elégséges neki egy fogfájás, vagy egy rossz anyós, hogy boldogsága az ablakon kirepüljön? Minden a véletlentől függ! Ön is másként beszélne, ha a vonat most egyszerre kiskiklanék!

— Badarság! — ellenkezett Ivan Alexejevits. — A vasuti szerencsétlenség nem mindennapi dolog. Különbösen sem félek az eshetőségektől... Miért siklana ki a vonat? Az ördögbe is, ilyesmire

még gondolni sem szeretek! De most már, azt hiszem, hogy az állomáshoz közeledünk.

— Hova utazik? — kérde Piotr Piotrowits. — Moszkvába vagy még tovább, dél felé?

— Kedves egészségére! Miként juthatnék én délvidékre, ha észak felé utazom?

— Moszkva csak nem fekszik északnak?

— Azt tudom, de most Pétervár felé robogunk! — mondá Ivan Alexejevits.

— Nem! Moszkva felé utazunk, ha nincs ellenére!

— Moszkva felé? Mit jelentesen ez? — kérde elképedve a boldog ember.

— Különös... Hová akart utazni?

— Pétervárra.

— Sok szerencsét kívánok! Ön nem az oda irányuló vonatra szállt fel!

Erre néhány pernyi szünet következett, mialatt az új házasság me rev tekintettel bámult utitársaira.

— Igen, igen, — magyarázta Piotr Piotrowits. — Bologojeban szállt fel a helytelen vonatra... Talán a pálinka okozta?

Ivan Alexejevits elsápadt, izgatottan fejéhez kapott és mondá:

— Oh, én buta! Én alávaló, nyomorult! Az ördög vigyen el! Most már mit tegyek? Feleségem a másik vonaton van! Ott ül egyedül, aggódik és reám vár! Oh, én ostoba bolond! — s visszataroskadt előbbi helyére. — Én boldogtalan! — nyögte tovább.

— Most már mit tegyek?

— Az egész baj nem olyan nagy — vigasztalták az utitársak. — Feleségének sürgönyözni fog s ha egy gyorsvonatot megcsiphet, még el is érheti a másikat.

— A gyorsvonatot! — kiáltotta az újdonsült férj, ki saját boldogságának volt a kovácsa. — Hol vegyek arra pénzt? Hiszen összes pénzem a feleségemnél van!

TULBUZGÓSÁG.

Egy kis városban zsidó iskolát akartak építeni; de az építésre szükséges összegből még egy pár száz forint hiányzott. A leendő zsidó tanító, — kinek leginkább állott érdekében, hogy az iskola létrejőjön, — elindult gyűjteni. Lakott pedig abban a városban egy kedélyes gazdag keresztény ur, aki azt mondta a tanítónak, hogy ő kifizeti a még hiányzó egész összeget, ha úgy megtanítja a zsidó gyerekeket, hogy azok "h" nélkül beszéljenek és olvasanak. Miután a tanító megígérte, a bökész ur fizetett, s így az iskola létrejött.

Néhány év múlva eszébe jut az illető urnak, hogy mit ígért neki a zsidó tanító, s egy szép napon beállított az iskolába, hogy meggyőződjék, mennyit haladt már előre. Epen magyar olvasás volt s kérésére tovább folytatta az épen felelő fiu:

— ...Pista nagyon anyag fiu volt...

— Micsoda? — kérde az ur esodalkozva.

— "Pista nagyon anyag fiu volt", olvassa még egyszer a gyereket.

A vendég megnézte a könyvet s látta, hogy bizony ott hanyag van; de a tulságosan lelkiismeretes tanító nem olvastatta ki a "h" betűt.

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILARD.

Alaptőke, tartalék és betétek összege \$2,124,426.00

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük. Pénzküldés Magyarország minden részébe a legelősebb napi árfolyam mellett.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

FŐÜZLET: A Bankpalotában 10 EAST 22nd STREET, NEW YORK, N. Y.
FIKÜZLET: 1597 Second Avenue, Corner 83rd Street

A GRÓFNÓ a kandalló előtt gyönyörködött hervadó szépségében. Ebenfakertbe foglalt ovális tükreket a jobb kezében tartotta s nézegette magát benne.

— Nem gondolja Miss Olive — fordult a társalkodónőjéhez —, hogy Karin Michaelis voltaképpen elhírtelenkedte a véleményét a veszedelmes életkort illetően? En negyven éves koromban még magától értetődőnek tartottam azt, hogy a férfiaknak tessék. Voltaképpen csak azt a férfit vettem észre alaposabban, aki engem nem vett figyelembe.

— Kevesen lehettek — jegyezte meg Miss Olive Russel udvariasan.

— Köszönöm, Miss Olive. Maga mindig kedves. Különösen akkor, amikor szükségét érzem annak, hogy valaki kedves legyen hozzám. Nézzem meg engem úgy, mintha velem egykoru lenne s mondja meg őszintén, hogy ebben az esetben cserélne-e velem.

— A grófnő emlékeztet engem egy bostoni hölgyre, akit Henry Adams szeretett, amikor ingerkedett.

— Engem szóval már csak azok szerethetnek, akik megöregednek?

— Bocsánat... Henry Adams csodálkozott azokon a fiatalembereken, akik más nőt mertek szeretni ennek a hölgynek a jelenlétében... Mrs. Ida Coleridgenek hívták... Egy régi massachusettsi család leszármazottja volt...

— Amerika... Micsoda fogalmaik vannak ott maguknak az arisztokráciáról... Bejártam az egész világot, csak Amerikát nem. Pista gróf, a kuzinom, aki... mon Dieu... amerikai nőt vett feleségül... annyira megszerette Amerikát, hogy nem kívántam a maguk országát látni... Amit Pista gróf szeret, azt én sohasem szeretem... Amikor én Önt társalkodónőnek alkalmaztam, azt hittem, hogy angol...

— Skót származású vagyok, grófnő. A szüleim Glasgowban születtek...

— Az édes apja hajókat csinált?

— A grófnőt érdeklik a családi körülményeim?

— Talán érdekelnek... Azaz igen... érdekelnek...

A grófnő leejtette a tükreket. Eltörtött.

— Óh — sikoltott fel... — óh...

A társalkodónő lehajolt s örült annak, hogy a tükör összetörtött. Legalább nem kell a családja körülményeiről beszámolnia.

— Óh, a tükröm... — ismételte a grófnő... — micsoda baj, micsoda baj. Babonás vagyok. Hét évig nem lesz szerencsém. Hét esztendővel korábban fogok megöregedni...

A társalkodónő a tükörtörmelégeket elhelyezte egy tálcán. Megnyomta a csengőt.

— Mit akar? — kérdezte a grófnő.

— Az inással ki akarom vitetni ezt az összetört tükreket.

— Milyen áldott lélek maga, Olive. Köszönöm. Milyen figyelmes. Tudja, hogy szenvednék, ha ezt az összetört tükreket soká nézném. Köszönöm.

Az inas belépett s kivitte a tükörmaradványokat.

— Fáradt vagyok — mondta a grófnő. — Majd melankóliával hozzáfűzte:

— Valamikor, hogy örültem a fáradságomnak. Most már félek tőle. Öregszem, Olive. Minden csekélység megrendít. Habár ez az összetört tükör nem csekélység. Az éjjel összetört tükörökről fogok álmodni. Nem merem az éjszakát egyedül tölteni. Velem fog hálalni?

— Szívesen grófnő, ha így szolgálata lehetek.

De a fogai között azt sziszegte a társalkodónő:

— Damn it.

Késő novemberre járt az idő, amikor Olive Russel megállapította, hogy a takarékpénztárban ezeröttszáz koronája van. Megállapította azt is, hogy még hat hónapig kell tünie a grófnő szeszélyeit, hogy a kitűzött célját, a háromezer koronát összetakaríthassa. Mihelyst ez a pénze meglesz felhagy a grófnővel, Pozsonnyal, Európával. Egy áldott lélek nem fogja fogadni Amerikában és mégis odakivánczol. A lelke sokszor fog dideregni s mégis hajtja, úzi a vágy Bostonba. Milyen csodálatos lesz az majd, ha mindenki angolul beszél körülötte. Milyen sajtóságos érzés lesz az, ha majd a Harvard egyetem valamelyik tanára

előadást tart Európáról s ő jelen lehet azon az előadáson, sőt megsughatja saját magának, hogy a tanár nem is mond újakat neki, mert hiszen ő ismeri Európát. Ha a Timesben, nem, inkább a New York Evening Postban Európára vonatkozó híreket fog olvasni. Érezni fogja az ismert dolgokból eredő idegenszerűséget s ebben a pillanatban hálával gondolt arra a tizenöt esztendővel azelőtt megfogamzott tervére, hogy végig fogja köborolni társalkodónői minőségben Európa országait, csak hogy a szenvedélyek alkonyán — lesz valaki, bizonyára lesz valaki Bostonban, akivel kicserélheti a testet-lelket. Tizenöt esztendővel azelőtt egy egyetemi hallgató szerette őt Bostonban. Vajjon mi lett vele? Vajjon kié lett? Még fénykép sincs tőle, még a hangjáról sem emlékszik. De egy megjegyzést kapott ajándékba tőle, bókot, amilyennel nem az élet, csak okos ember tud kedveskedni. Amikor a vágyain csak könnyekkel tudott segíteni, észébe jutott ez a megjegyzés:

— Olive, messzi utra térsz... Nem ígerek semmit, mert tudom, hogy az ígéretek is végesek. Te se ígérj semmit, mert miért hazudj nekem. Sok mindenért sajnálom, hogy elmégy, de csak azt igazolod, hogy a kalandvágyad és az intellektuális élvezetekbe vetett reményed erősebb az irántam érzett szerelmednél. Neked csak olyan emberekkel volna szabad érintkezned, akiknek agyuk van, de mert szegény vagy, függő helyzetben leszel s rendszeres azoknak fog kelleni engedelmességednek, akiknek nincs agyuk.

Bostonban is lehet valaki próféta. Az emlékeztést elhessegette magától. Még az édes szomorúságtól is félt. Ezt a presbiterianus terheltséget nem tudta kiirtani európai bolyongásaiban sem.

Ez a novemberi alkony különösen ránehezedett a szívére. Az elmúlt éjjelt ugyszólván ébren töltötte, mert a grófnővel kellett hálalni, aki álmában öszerakosgatta az összetört tükreket s minduntalan azt kívánta, hogy segítsen neki ebben a munkában. Magában azt mormogta több ízben az elmúlt éjjel, hogy a grófnő ugyan nem alkalmazta őt ápolónőnek, hanem társalkodónőnek, de hát mit teygen?

Kinézett az ablakon. A sétatéren lakott. A meztelen águ fákat halálos dermedtség feküdte meg. Lassan szítált az eső. Est sötétség volt az alkony ellenére. A szemközti kávéházból kicsillámlott a világosság. Elvétve egy-két ember sietett a kávéháza. Az utcán csak rendőr volt, senki más. A kávéház előtt néhány konflis állt. A kocsisok a kapu alatt húzódtak meg. Egy pillanatig arra gondolt, hogy a kávéházban mulatnak-e az emberek avagy csak ülnek, aztán visszahúzódott az ablaktól, meggyújtotta a lila ernyőjű villamoslámpát, leült a pamlagra s Shelleyt kezdte olvasni.

A PARKON ÁT

Láttalak egyszer.
Tavaszi tűzben mentél a parkon.
Sok sápadtkelyhű remegő rózsát
Bontott az alkony.
Láttam egy ágat
Rogyásig virágtűzbe borulva.
Láttam, hogy nyult ki, hajlott ki érted
Lágy aszomujja.
Láttam, hogy hullt rád.
Sírva simult rád, csókolt a vállad.
Illata szárnyalt, mint a sovágó
Néma imádat.
Láttam, lágy szirmok
Lábad elé sírva porogtak.
Jaj hogy te azt a kihajló rózsát
Észre se vetted.
Beh szomorú volt.
Beh temetés volt, bár tavaszalkony.
Láttalak egyszer — jaj, meg se láttál! —
Jöttél a parkon...

BERDE MÁRIA

A grófnő este Bécsbe utazott. Olive Russel magára maradt s vacsora után visszatérve a szobájába újra Shelleyhez fordult.

— Vajjon könnyebb-e idegen földön meghalni, mint idegen földön élni? — kérdezte saját magától.

Lefeküdt a pamlagra, a vánkosra rátette a puhafedelű könyvet, s arra helyezte a fejét. Nyitott szemmel álmodozott. Az emberekre gondolt, akikkel találkozott. Emberekre gondolt, akikkel szokott találkozni. Érezte, hogy tetszik a férfiaknak, habár nem szép.

— Tetszem nekik, mert egzotikus vagyok. Tetszem nekik, mert még nem érintettek angolnászás nőt. S azt hiszik, hogy hideg vagyok. Egyvalaki azt mondta, hogy olyan hideg vagyok, mint a hold... Azóta szeretem a holdat... vele hasonlítottak össze, tehát szeretem... Csakugyan hideg vagyok-e én?

Csekély lázt érzett. Az ajkát önkéntelenül csókra csúcsorította össze. Mintha várt volna arra, hogy valaki megcsókolja. A testét összehúzta. Lila színű, kedvenc színű ruha volt rája, amely szorosan simult vékony természetéhez. Arra gondolt, hogy a dereka olyan vékony, hogy két tenyerrel át lehet fogni. De azért meleg vér csörgédek az ereiben... Meleg vér... Egyszerre kíváncsi volt az arckifejezésére... Kezdte szeretni saját magát a magányban... Érezte, hogy néznie kellene saját magát, mintha idegen volna... Egy ajak után vágyódott, amelyet még nem csókolt meg senki... Megértette Salomet... Fájt a vágyódása s a vágyódásával kínolta a testét... Aki őt megérinti először, annak tejben és vérben kell megmosnia a kezét... Ezek hiszterikus nyugtalanságai a vérnek — mondta, — de jó azokat szabadjára érezten... Majdnem tükörhöz nyult, de aztán arra gondolt, ha saját magát elképzele, többet lát magából, mint a tükörbe... Láttá magát meztelenül... A melle szép... Akinek a mellét odásádjá, az megtarthatja azt örökké... Milyen az arca? Sápadt... még ha arcpont használ, akkor is sápadt... s az ajka majdnem fehér... Ki fogja lecsókolni a fehérséget az ajkáról?... A szemek kék... sokféle kék... talán fehéresen kék, mint hold, amikor nagyon hideg... A haja szőkés, dus, puhán fésült alacsony kontyban... Azt a férfit, akit ő megszeret, a hajfonatával meg fogja fojtani, ha megéssalja... A lába hosszú, keskeny... a keze hosszú, keskeny... az ujjai hosszúak... keskenyek... Meztelen... de a harisnyáját nem vetette le... Ha társalkodónő is, azért selyemharisnyát hord... Vajjon melyik férfi szeretné őt annyira, amennyire ő akarja, ha ennyire megmutatná magát neki? Vajjon melyik férfi?

Vágyódásában s a maga teste feletti örömben könnyek szöktek a szemébe. Könnyek, amelyeket szeretett volna eltenni emlékül.

Elálmodott. Éjfél tájban ébredt fel. Levetkőzött s ágyba tért.

Másnap délelőtt a Deák-utcan befordult egy üzletbe, hogy selyemzsebkendőt vegyen. Azzal a szándékkal lépett a boltba, hogy világoskék peremű selyemzsebkendőt vegyen, de a kereskedőseggé meggyőzte arról, hogy a teljesen fehér stílusosabb, izléseesebb. Magában mosolygott azon, hogy a kereskedőseggének örömet szerzett. Meghajlott az izlése előtt. Az üzletből kimenet angol szó ütötte meg a fülét.

— Uncle, please... — mondta egy gyerekhang.

— Keep quiet — volt a válasz. Férfihang.

Olive Russel, amióta Pozsonyba érkezett, ha hallott is angolul, a rossz kiejtés néha az anyanyelvétől elvette a kedvét. Elfeledkezett a szokott rezerváltságtól s odafordult a kis fiúhoz.

— Whats is the matter little boy?

Igy ismerkedett meg Olive Russel James Burnssal, aki a pozsonyi cernagyár művezetője volt.

Olive Russel feltette magában, hogy James Burns-t szeretni fogja. A következő nap, hogy megismerkedett vele, arra gondolt, hogy a közös forrásból merített kultúra lehet értelmi kapocs a külföldön. Maga előtt számot vetett a férfi külsejével s arra a következtetésre jutott, hogy csinos. Mert angol szász, tehát csinos és tiszta. Nemcsak fizikai, hanem lelki tisztaság is van minden bizonynyal. A következő pillanatban megírta a

presbiterianus lelkismeretét. Hogy jutott eszébe a lélek tisztaságára gondolni... az ideálizálta a férfit, hogy az iránta... nevelt szerelmét jobban szerethesse. Azt, hogy magáért a szerelemért, amelyben iszotta, hogy elhagyta Amerikát, nem volt része, akarja kultiválni James Burns-t. Egy néhány perc alatt az Európában ráragadt előteletekkel végzett. Az, hogy művezető, nem lényeges. Angol. A bölcsődaluk egyféle lehetett. A szempontok, amelyek mellett az elmi iskolában gyúrták a lelküket, azonosak lehettek. Boston közelebb esik Nagy Britanniához, mint New Yorkhoz. A nő tizenhét éves kora előtt nem juthatott eszébe, mint ahogy neki a férfi nem jutott eszébe tizenhét éves kora előtt. Az a vágya, hogy szeretni akar, meg fogja szeretettni vele James Burns-t. Hogy a vágyát erősítse, az öntudatlan vágyait is hívogatta.

A férfi, aki eljutott az életembe... Majd csak akkor akarom, hogy az anyém legyen, amikor én már az övé vagyok... Nem tudom, tud-e a lelke szárnyalni... Ha nem, majd odakölcsönzöm neki az én szárnyaimat... Egy kicsit nehézkes a járása... Bizonyára nem sportol... Rászoktatom arra, hogy sportoljon... Majd ha megszeret, ruganyosabb lesznek a lépéi... Hozzám fog sietni s nem fog akarni elkésmi...

Aznap nem jutott eszébe, hogy hat hónapon belül ezeröttszáz koronát akar megtakarítani.

Karácsonyig négy ízben találkozott vele. Január első hetében minden második nap, január utolsó hetében minden nap.

Egy este, metsző, éles hideg volt, Olive Russel kikívánczolt az utcára. Az utcák melegek a fehér hótakaró alatt. A sétatérén egynehányzor fel és leszállt a összeszorított szájjal, amelyen finom sugarakban szivárgott ki a lehelete, élvezte a hideget. Szerette volna, James Burnst látni. Szerette volna hallani a hangját. Szeretett volna vele kóborogni a pozsonyi hegyek között, valahol a Mély uton, a hidegben szerette volna először megcsókolni, hogy az ajka melegét annál jobban érezze és élvezze az a férfi, akit ő szeret. Eddig voltaképpen semmire sem ment vele. James Burns alapján véve hallgatag természetű ember volt s a kurta pipáját akkor sem vette ki a szájából, amikor Olive Russellel beszélt.

Vajjon kivenné-e a szájából, ha megkérném rá? — gondolta. — Vajjon a csók kedvéért kivenné-e a szájából?...

Tizenöt pernyi tépelődéssel árnyékolt séta után Olive Russel felment a szobájába. A vágyán nem tudott uralkodni. Látni akarta Burnst. Vele akart lenni. De nem emberek között. Nem emberek között, akik álmélkodva, bamba bámulattal nézték őt, akár egyedül volt, akár Burns társaságában. A hegyek között szeretett volna lenni, valami tisztáson, a hold egyenesen odaragogyon, ő rájuk ragogyon s akkor legyen a legvilágosabb és leghidegebb, amikor az ő szíve és ajka a legmelegebb. Telefonon felhívta a cérnagyár irodáját. A gyár, amely angol részvénytársaság tulajdona volt, az irodában is néhány angol embert alkalmazott. Burnst a telefonon azt válaszolta, hogy nyolcig el van foglalva, ellenben kilenc órákor szívesen találkozik vele a Savoy kávéházban. Ebben állapotok meg.

James Burnsnek öt percig kellett várnia Olive Russalra. Epen a Graphic negyedik oldalán tartott, amikor Olive Russel leült melléje az asztalhoz. A kávéház zsufolásig tömve volt. A megjelenése feltűnést keltett. Akárhová ment, mindig nézték. Mintha a polgárok megtisztelve érezték volna magukat, hogy a város falai között egy angol beszélő hölgy él, ha társalkodónő is.

A beszélgetés nehezen indult meg. Elfogódott volt. A legszívesebben szellette volna megragadni a férfi karját, kicipelni az utcára, kivonszolni a hegyek közé. De tudta, hogy nagy dolgok is kívánnak formáságokat. Sőt talán épen nagy dolgok.

Tél van — mondta, — de én szeretem a telet. Télen gyávábbak az emberek, jobban félnek az élettől, de én nem.

Bob meghűlt, — mondta James Burns nagynehezen.

Bob a nővére kis fia volt. — Bob minden télen meghűl. Azt hiszem a yarmouthi levegő jobb volna neki.

A kurta pipáját nem vette ki a szájából.

Teát ittak.

A tea mindenütt jó — mondta valamivel később Olive Russal — valamint angolnak vagy amerikaiaknak lenni is mindenütt jó. Ni, hogy bámulnak bennünket.

En nem bámulom őket, — mondta Burns egykedvűen.

Olive Russel mosolygott.

Ha az angol vagy amerikai nem veszi észre a világot, ez ép annyi, mintha a világ nem is volna.

De azért unta a megjegyzéseit. Azt szerette volna mondani:

Gyerünk innen emberem. Hív a szívem, gyere. Hív a vérem, gyere. Hív a hideg hold, gyere. — Hát kiabálnom kell neked, hogy te engem meghallgasd? Hát beszélnem kell neked, hogy te engem megérts?

Majd könyvekre irányította a beszélgetést. — Nagy megnyugvás idegenben angolul olvasni. Én élek halok Keatsért és Shelley-ért.

Nagy megnyugvás idegenben angolul káromkodni, — mondta James Burns flegmatikusan. A pipája megmozdult az ajka között. Talán mulatott a gazdáján.

Egy ideig egymásra néztek. Azaz, Burns belenézett a levegőbe s Olive kereste az életet Burns tekintetében. Egy pillanatig idegennek érezte a férfit. Egy pillanatig halálos ellenségének érezte. Sajnálta, hogy megismerkedett vele. De azután azzal nyugtatta meg magát, hogy ilyen a modora. Ha nem tetszenék nem találkoztak volna az utóbbi napokban minden este. S ez a megnyugtatása megint visszavezette őt Burnshoz. S most már azért tetszett neki Burns, mert modortalán. Ezt őszinteségének minősítette. Mindenáron szeretni akarta.

James — mondta s a hangja idegenszerűen hangzott előtte, amikor kiejtette először Burns keresznevét, — gyere, — gyere. Itt sok a füst. Gyere, — gyere. Vegyünk egy konflist s az kihajt bennünket a Melyutig. Onnan felmegyünk a hegyre. Felmegyünk a hegyre, hogy közelebb legyünk a holdhoz.

By Golly... közelebb szeretne lenni a holdhoz. All right. Menjünk.

A Melyuti bejárónál kiszálltak a konflisból. Utközben Olive alig szót valamit. James is hallgatott.

A hold kerek arcával lebamult a csöndes városra s a város még csöndesebb vidékére. Vajjon észrevette-e ezt az emberpárt?...

Lassan felfelé mentek a meredek uton. Az ut közepén egy parasztasszonnyal találkoztak, aki rözcsemót vitt a hátán és a hóna alatt.

Dickens erről novellát írt volna — mondta Olive Russel.

Mindig hullottak a könnyei — mondta Burns.

Talán örült is annak, hogy Dickensről szakértelemmel tudott nyilatkozni. Angol volt. Fázott. Azzal a tudattal próbált melegezni, hogy angol.

Amikor felértek a hegyre, a tisztás előtt megálltak.

Kipirult az arcom? — kérdezte Olive.

A hold mindent megfehérit — volt Burns válasza.

Mindent?

Mindent.

De a pipát nem.

Burns nem értette meg a célzást.

Milyen szép az, hogy a hold mindent megfehérit, — sutogta Olive Russel. Felemelte a fejét. Egy pillanatig belenézett a holdba.

Látom az arcomat — mondta reszketve s odabujt Burns mellé, aki megfogta a karját, amiről saját magának sem tudott számot adni, hogy miért.

Hol? — kérdezte.

A holdban.

S csókot intett a holdnak. Burns attól tartott, hogy Olive Russel épen a megbolondulás előtt van. Megsajnálta, hogy feljött vele a hegyre.

Most már közelebb voltunk a holdhoz, mint a kávéházban, — mondta — talán visszatérhetnénk. En ugyan nem tudom mi jót tett nekünk ez a holdhoz való közeledés.

nem szeret... A hold... a hideg hold szereti azokat, akikről mások azt hiszik, hogy hideg s szívkők... Talán... biztosan azért szereti, mert a földi halandók közül ezek a testvérei... Ep úgy nem értik meg őket, mint őt... Mennyi az imádója a napnak s milyen kevés az imádója a holdnak... Akiknek a szívük beteg, szeretik a holdat... S azokra milyen barátságosan mosolyog. Óh, James, ha tudnád, milyen barátságosan mosolyog rám a hold... S még rád is, mert velem vagy... Nem értesz, James?...

James Burns most már meg volt arról győződve, hogy Olive Russelnek rohamléptekben szalad el az esze. Talán a hold szívja fel magába.

A hold már eleget látott belőled, — mondta — s te is már eleget láttál a holdból. Menjünk.

Türelem, James. Türelem. Ha nem vigyázol, elmulasztod az életed legcsodálatosabb alkalmat. A sors olyan, hogy mindenkinek csak egyszer ad alkalmat arra, hogy éljen... Miért nem ragadod meg az alkalmat?... Itt vagyok én... én... én... tudod-e, hogy engem hidegnek tartanak?... Tudod-e, hogy hozzám nem merne nyulni senki, mert attól tartana, hogy megfagyasztom a szívét?...

En vagyok az az angol szász nő, aki inkább hidegen elhervadok, semhogy törvénytelenül elve-szítsem a szüzességemet... De most itt vagyunk idegenben... a királynóm... az istennóm... a hideg hold barátságosan rám ragyog... s én... igen én... odaadnám magamat neked a hideg hold fényessége mellett... Hát nem értesz, James?...

James Burns mozdulatlanul állt Olive Russel mellett. A szeme ragyogását nem vette figyelembe. Inkább a furcsa kézmozdulatait bámulta ki az el egy percre. Elfelejtette, hogy a talpa fázik.

Olive Russel pátosszal sutogta bele a levegőbe, a hold felé irányítva:

The moon.
Rising in clouded majesty, at length
Apparent queen unvail'd her peerless light
And o'er the dark her silver mantle throw.

Lám — kiáltotta hisztérikusan — Lám... Milton is szerette a holdat... És Milton a honfiktársad volt... Milton nem szégyelte szeretni a holdat... Milton nem szégyelte szeretni...

Vércsepp bugyborékol ki a száján. A fehér ajka megpirosodott. Végre, végre... megpirosodott...

Meg akarlak csókolni... James... mondta szeliden... James, meg akarlak csókolni... Kérlek, James, vedd ki a pipát a szájából...

James Burns most már boszankodott. Sohasem hitte volna, hogy Olive Russel ennyire megfedekezzen magáról... Sohasem hitte volna, hogy egy angol szász urileány felkínálja magát...

Gyerünk — mondta határozottan s kissé megrázza Olive Russelt, mintha magához akarta volna téríteni.

Olive Russel egyszerre felébredt. Körülnézett. Ránézett a holdra s egy verssor jutott az eszébe, aztán ránézett Burnsre.

Mr. Burns — mondta lassan, szinte vontatottan — Mr. Burns... bocsásson meg... Valahol voltam, ahová, nem tudom miért, azt hittem, maga is tud engem követni... De miért találkoztunk mi a mult héten minden este?...

Megmondjam? — kérdezte nyersen Burns.

Mondja meg. — Szívességet akartam magának tenni. A férfinak, mint angolnak, kötelessége is vannak. Azt hittem, hogy maga egyedül van s azért akar velem találkozni.

A kurta pipáját még most sem vette ki a szájából.

Olive Russel hallgatott. De azért némi boldogságot érzett, mert piros vércseppek voltak a fehér ajkán. Mégis érdemes volt a hideg holdat... a beteg szívek királynóját... megközelíteni...

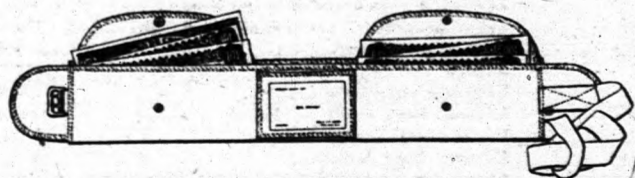
Két hétig beteg feküdt. A grófnő nagyon aggodott a sorsáért. Amikor már lábadozó beteg volt, egy alkalommal azt kérdezte a grófnőtől:

Grófnő, szereti a holdat? A grófnő gyermekesnek minősítette ezt a kérdést, de azért azt mondta:

Amikor fiatal voltam, nagyon szerettem.

Tessék elhinni — mondta Miss Olive Russel meggyőződéssel — sehol sem ragyog a hold olyan fényesen, mint ebben a dunaparti városban, messze-messze a szülőházamtól s sehol sem hidegebb.

Biztonsági Pénz-Öv

Sok ezer dollárját siratja már az amerikai magyarság, mert nem ismeri a pénz-öv biztonságát. Ha utazik, egyszerűen a ruhája alatt felcsatolja a pénz-övet és úgy el van rejtve a pénze és értékpapírja, hogy ahhoz senki közel nem férhet, ha nem teszi bankba a pénztét, állandóan vele hordhatja a pénz-övet, olyan biztos helyen van, mintha a bankban volna. A pénz-öv vízmentes, tűzmentes és rejtett helye az értékpapíroknak és pénzeknek. A legkötényebb Aszbesztos gummival, bélelt vászonzóval van, szabályozható bármely bőségére.

DARABJA POSTÁN BÉRMENTVE\$1.25
5 DARAB EGYSZERRE RENDELVE\$5.00
Rendeléssel együtt küldje a pénzt is. — Amerika legnagyobb magyar áruháza.

EMIL NYITRAY
224 EAST 19 STREET, NEW YORK, N. Y.

Nem értesz, James?

Szerette volna megcsókolni, de nem csókolhat meg egy szájat, amelyben ott étkelnekedik a pipa.

A hold — mondta — a hold... a teli hold... a hideg hold... szereti azokat, akiket más

ÖZV. BARRÉ

Nem mindegy, hogy mártírtól vagy mártírnyétől visszacsúszunk, talán tiltakozásunk nem akarta, engeddig nem tud sabbá válik helyéről, de ez a mikor a leánya látra győrt, tudja visszafordított említett. Mezőt szegénység az utat. Szeret mindenféle tekin-talan kis asszonyával. Hagyta a mikor egyszer adott, hogy azt a urával szemben van kárhözátvitel mélyen támadt.

Nevetés egész város rajta legalább Boó demelne több. Margit megborította arcát. — Nem értem. — Nincs semmi kell utazniuk, hogy megakasztva elfelejtett ezt a talán megengedett mények közötti, ha remény meglátod sohasem. — De! magam szélhűzőt ilyenkor a káposzta fel-

Oly szomorú, hogy nem utazhat utazást komolyan nie kellett. Pedig hogy csak most hatja, ha nem diadalmaskodni. Most már leke-

És mégis, hogy érezte: törtémette fejét a leslett, várt vala figyelte, ezt ker-mintha csakugy felugrott s elszá-ggett, mint a nyúl.

Hiába mind az ő lappangó elmúlik, ami fő-csapott fel egész-mu fedt. De talá-ragyogja körül-matossá lett vár.

És ez így nem akartak fel-kelt életre az is. Közvetlenül ő nem jön. Talán nem érzett iránt-se kellett, azt a-gyászolni fogja.

Az asszony szelni óhajtott. Úgy képzelte, át-átközött, megkö-kötelessége a kö-csak tüntet vele.

Ismerte volt pes, csak a meg-ban? Persze úgy-ben nem haszná-fordult meg a-nak. — Nagyon

— Margit

ÖZV. BARRAGHNÉT nagyon bántotta ez a mindennapos séta. Nem mintha rosszat látott volna benne, sőt élénken óhajtott, hogy Margit minél többet foglalkozzon Boód Lászlóval, — de nem igen bizott a leányában. Félte, hogy egy napon tönkreteszti reményét s visszaszökik az urához. Élénken emlékezett Margitnak bátor-talan tiltakozására kezdetben, mikor ő kezébe vette az "ügyet". Ezt nem akarta engedni semmi áron. Elég volt a mult keserűségéből, ha eddig nem tudtak megférti egymás mellett, a jövőben csak súlyosabbá válik helyzetük. Különbösen hallott ő is Sándorka újabb udvarlásáról, de ez nem nyugtatta meg. Látta a férfi sápadtra váló arcát, mikor a leánya holmijáért jött. Egészen úgy nézett ki, mint egy halálra gyötört, kétségbeesett ember, ki csak iszonyu küzdelemmel tudja visszafojtani szívének jajkiáltását. Természetesen, erről nem tett említést Margit előtt. Amilyen bolond az az asszony, itt hagyja őt szégyenszemre most, amikor oly sok fáradtsággal már elegyengette az utat. Szerette volna akarátát érvényesíteni Margittal szemben mindenféle tekintetben, de tudja Isten, hogy jött, az a gyáva, bátor-talan kis asszony egyszer-mászor már merészen szembeszállt anyjával. Hagyta tehát a dolgokat folyni a maguk medrében, hanem mikor egyszer az élesnyelvű, pletyka Szabó biróné olyanformát mondott, hogy azt beszélék: Margit hódítási kísérleteket folytat a volt urával szemben s sajnálják Boód Lászlót, ki ismét tartalékszerepre van kárhozthatva, akkor kegyetlenül megharagudott Barraghé s keményen támadt a leányára.

— Nevetségessé teszed magad ezzel a mindennapi sétával; az egész város rajtad mulat. Ha már nem akarsz tekintettel lenni rám, legalább Boód Lászlót kímélhetnéd. Hűséges vonzalmáért többet érdemelne tőled.

Margit meglepetve nézett anyjára, míg az áruló pir biborszínbe borította arcát.

— Nem értelek, — mondta, de nagyon bátor-talanul és habozva.

— Nincs más mód, — kezdte ismét harcisan az özvegy, — el kell utaznunk, míg minden teljesen rendbe nem jön. Ezáltal nemcsak hogy megakasztjuk a pletyka kerekét, de magad is felfrissülsz és elfelejted ezt a sok nyomorúságot. Ha Boód utánunk akarna jönni, talán megengedhetnének. Derék, becsületes ember, kire minden körülmények között számíthatsz. De, természetesen ez csak úgy történhetik, ha reményt nyújthatsz neki. Hallgass tanácsomra, fogadd el, meglátod sohasem fogod megbánni.

— De mama, — kiáltotta a fiatalasszony rémülten — hogy beszélhetsz ilyesméről, hisz kötve vannak még az én kezeim. És, ha ez a kapos fel is oldódik, nem kívánok új kötelekbe boesátkozni.

Oly szomorúan, fájdalmas keserűséggel mondta ezt, hogy az özvegy nem unszolta tovább. Majd eljön mindennek az ideje. Hanem az utazást komolyan sürgette. Hiába vonakodott a fiatalasszony, ehgdenie kellett. Pedig mily keserves küzdelmébe került ez! Ugy gondolta, hogy csak most, csak most lesz vége igazán mindennek. Ha nem lát-hatja, ha nem jelenhet meg pillanatra sem előtte, fog csak igazán diadalmaskodni az a másik asszony, kire annyi gyűlölettel gondolt. Most már le kell mondani minden titkon táplált reményről.

És mégis, a készülődés napjaiban is várt, mindig várt valamit. Ugy érezte: történni kell valaminek! Esténként, ha lefeküdt s betemette fejét a vánkosok közé, lélekzetfojtottan, izgatott remegéssel lesett, várt valami titkos intést, elnyomott, hívó, édes szót. Ezt figyelte, ezt kereste a szél üvöltésében, a szellő suttogásában. Néha, mintha csakugyan megszólalt volna valaki az ablak alatt. Ilyenkor felugrott s elsápadva, majd lángba borult arccal hallgatózott s remegett, mint a nyárfalevél. De csak nem volt ott senki. Senki!

Hiába minden. Az az ember már nem érzi meg az ő vágyódását, az ő lappangó, izzó, égő szerelmét. Elmúlt, — mint ahogy minden elmúlik, ami földi. Szívének lángját, mely egykor büszkén, erősen esapott fel egészen az égig, szürke, — óh, oly utálatosan szürke hamu fedte. De talán mégsem! Talán ég, lángol, de fénye más nő arcát ragyogja körül. Óh, hogy szenvedett e gondolattól! Könnyeitől harmatossá lett vánkoson szenderedett el.

És ez így ment napról-napra. Várta azokat a lépteket, melyek nem akartak felhangzani ablaka alatt, leste azt a hangot, mely nem kelt életre az éjben. Némelykor eszébe jutott ilyenkor Boód László is. Közvetlen és igazságtalan asszonyi szíve haragra kelt ellene. Ha ő nem jön, talán visszatér hozzá az ura. Megvádolta kegyetlenül és nem érzett iránta részvétet. Mit akar, mit keres itt? Leánykorában se kellett, azt hiszi, most beéri vele! Soha! Ha Béla nem tér vissza, gyászolni fogja egy egész életen át.

Az asszony szép szöke fejében terv-terv után született meg. Beszélni óhajtott, csak még egyszer az urával. Akármilyen következik utána! Ugy képzelte: ezzel tartozik önmagának. Ha már egy annyiszor megátkozott, meggondolatlan pillanatban ott tudta hagyni, most neki kötelessége a közeledés. Ki tudja, tán nem is szereti azt az asszonyt, csak tüntet vele, mint ő Boóddal teszi.

Ismerte volt ura dacos büszkeségét, tudta, hogy mindenre képes, csak a megalázkodásra nem. Miért is nem számolt ezzel a mult-ban? Persze úgy képzelte, hogy szerető férfi az ő asszonyával szemben nem használhatja a dac és büszkeség fegyvereit. Vajjon ezen fordult még a köcske? Óh mint vágyott tudni a valót!

— Nagyon gyorsan pergett egyik nap a másik után. Holnap utaznak.

— Margit lázas izgatottsággal számlálta az órákat, melyek addig

hátra vannak. Történni kell valaminek. Nem lehet, hogy csak felüljön a vonatra s elmenjen anélkül, hogy elintézte volna a dolgát.

— Nagy, szilárd elhatározás nőtt lelkében a halvány vágy. Beszélni fog az urával, okvetlenül. Ha nincs más mód, ki fog szökni s azon az uton, melyet egykor könyveivel küzködve tett meg, remegőszívvvel, aggodalommal, de titkos, napsugaras reménnyel lopózik vissza.

Türhetlenül hosszúak voltak az órák az alkony beálltáig.

Délután Boód volt itt s ez a látogatás csaknem megsemmisítette az asszony elhatározását. Sajnálta nagyon ezt a szép, esendes, komoly embert, ki oly bámulatraméltó hűséggel ragaszkodik hozzá. Meghatotta ez a szerelem, mely általa sohasem nyert tápot. Egy pillanatra vágyat érzett, hogy megjutalmazza kitartásáért s otthagyja amazt, de mégse tudta megtenni. Mit nyerne oly szövetséggel, melyhez szívének egyetlen szava sines!

— Láss, — mondta, a férfi szenvedélyes szerelmi vallomásra felelve, — őszintén, szívből szeretem magát, de nem szerelemmel. Rossz volna tőlem, ha így ajánlatát elfogadnám. Különbösen nem is vagyok még szabad: válóperem nincs befejezve.

— De miután meg fog történni, annyi mintha már meglenne, — sürgette tovább a férfi lázas izgatottsággal. — Nem vagyok képzelődő, tudom, hogy szíve ma még távol áll tőlem, de bízom nagy szerelmemben, tudom, ezzel meghódíthatom. Ha hozzám jönne, életem egyetlen célja a maga boldogítása lenne Margit.

— Ne zaklasson Boód. Talán másképp felelhetek, de most, — most lehetetlen.

Igy felelt, bár érezte, hogy az sohasem fog megtörténni. Türelmetlenül várta, leste az alkonyt. Mintha ez a napsugaras, de-rült tavaszi nap sohasem akarna véget érni.

Még ott reszketett az esti pir az ég alján, rózsaszínű fénybe vonva a tájat, még pajkosan esapongtak a madarak az átlátszóan tiszta léghen, mikor Margitnak már véget ért a türelme s nyugtalan lábakkal bolygott az udvaron. Valósággal fojtogatta a szoba levegője.

Özv. Barraghé néha kiszólt a leánya után. Könnyűnek találta a vállaira vetett kis fehér kendőt. Jóakaratu zsembelésének hangja üldözte Margitot. Ha nem avatkozott volna az ő dolgába, most bizonyosan jó lenne minden. A következő pillanatban már gondolatban boesá-natot kért anyjától. Istenem, hogy is vádolhatja őt? Hát nem javán munkálkodott-e egész életében, ha egyszer el is vesztette a helyes irányt!

A kert ajtaja nyitva volt. Bódítóan édes ibolyaillatot hozott onnan a szellő. Margit önkénytelenül ment utána. Egyszerre valami nagyon kedves, boldogító gondolata támadt. Ragyogó arccal, napsugaras mosollyal futott az ibolyabokrokhoz. Hosszu sorban nyilottak azok a kerítés mentén. A zöld levelek alig, hogy előbujtak a földből, aprón, szerényen, illedelmes keret gyanánt vették körül a bódító illatú, szép kék virágokat.

Letérdelt melléjük. Szorgalmasan szedte őket esokorba. Mintha ki-nálták volna magukat a pompás, sötétkék virágok: engem is... en-gem is...

— Legyetek ti közbenjárók, — suttogott hozzájuk s megcsókolta őket.

Közben teljesen besötétedett. Az alkony ráterítette lepiét a tájra, eltűntek alatta végkép az ibolyabokrok is. De a csokor ott reszketett a szép szöke asszony kezében. Beszélt hozzájuk halkán, szenvedélyesen:

— Mondjátok neki, szeretem, szeretem, szeretem...

Valami megrörent a közelben. Az asszonyka ereiben a nagy ré-mülettől megfagyott a vér. Nem látott semmit, csak néhol egy-egy fa koronája rajzolódott bele a kissé világosabb égboltba. Talán béka volt vagy madár. Összevonta kissé vállán a kendőt s futni kezdett befelé.

E pillanatban zuhanás hallatszott. Valaki átvette magát a kerítésen. Örült hajsza kezdődött. Az asszony halálos rémületében valami sí-koltás félet hallatott, mely félig bennfűlt a torkában. Futott teljes erejéből. Valaki utána. Hallotta nehéz, ziháló lélegzetét. Már ott az ajtó, mindjárt mentve lesz. E pillanatban valaki elkapta s erőszakos, forró szoritással tapadt ajkára egy idegen ajak. Észvesztő, mámoros boldogsággal simult ölelésébe, úgy volt, mintha menten rászakadna a menny, minden ragyogó csillagával együtt.

Nem szólhattak, csak ölelték egymást, fájó, eszeveszett szoritással. A férfi csókoltá örülten, végnélküli csókokkal. Közben mondott egy-egy szót, csupa gyötrelméről tanuskodó, keserű, fájó szót:

— Elmégysz... el...

Micsoda boldogság volt ezt hallani!

E pillanatban özv. Barraghé hangja kiáltott élesen az éjbe:

— Margit, Margit!

Az asszony odabujt az ura keblére. Kicsit reszketett, de azért vak-merő bátorsággal sugta az urának:

— Pszt, Béla, esendben legyünk, észre ne vegyen a mama.

Az ember visszasugta:

— Szökjünk, Margit!

— Igen, igen szökjünk!

Lassan, óvatosan, nesztelen léptekkel osontak ki a kerítés felé.

Az asszonynak olyan nevetnékje volt. Összeszorította ajkait, úgy kuncogott.

Nem volt nehéz munka. A férfi áttemelte asszonyát a kerítésen, mint valami pelyhet.

Özv. Barraghé hiyo hangja csendült utánuk:

— Margit, Margit...

Az északi sarkvidékről

Jégország titkaiból. — Kik vállalkoztak eddig az északi sark felfedezésére. Sikertelen és kevésbé sikeres expedíciók.

A második német sarki utazás.

Az imént elbeszélte fél siker nem vette el a németek kedvét, sőt most már még nagyobb buzgósággal fogtak egy újabb felfedezési utazás előkészítéséhez. Az adományok mindenfelől gazdagon folytak be, úgy, hogy két hajót lehetett felszerelni, melyek közül az egyiket, mely gőzerőre járt, ismét "Germania"-nak keresztelték, a másikat, egy vitorlást, pedig "Hansa"-nak. Ez utóbbi rakományára nagybőrára téglalakúra sajtolt szénből állott, mivel a telet is a sarkvidéken szándékoztak tölteni s gondoskodni kellett sok tüzelő anyagról. Mindkét hajóra erős, kipróbált legénységet szedtek össze s egész csomó tudós is vállalkozott a veszedelmes utra. A főparancsnok és a "Germania" kapitánya megint Koldewey lett, a "Hansa"-é pedig egy Hegemann nevű derék tengerész-tiszt. A hajókat két évre való életmi szerrel látták el.

Ezen kutató társaságnak is körülbelül azon feladata volt, ami az előbbi, ezenkívül az is, hogyha nem sikerülne is az északi sarkig elhatolni, legalább igyekezzenek azon homályos kérdést kideríteni, miszerint egyáltalában lehetséges-e a sarkhoz hajóval eljutni?

Mer terre néve a vélemények nagyon meg vannak osztva, nevezetesen míg egy svéd természetvisszsgáló, akinek 1868-ban sikerült majd a 82-ik fokig elhatolni, határozottan azt állítja, hogy a sarki tenger mindig szilárd jéggel van fedve s oda hajóval jutni lehetetlen, addig mások azt erősítik, hogy a sark körüli tenger, legalább részben, nincs jéggel borítva, tehát hogy oda mégis csak el lehetne hajózáni.

A két hajó 1869 június 15-én hagyta el a brémai kikötőt, hogy hosszú, bizonytalan utjára térjen, melyen az egyik csakugyan fontos felfedezéseket tett, míg a másik ott veszett el a jéghegyek közt.

De kezdjük a dolgot elején. A hajók tehát akadálytalanul haladtak jó darabig észak felé, egyszer azonban egy nagy ködben elmaradtak egymástól s midőn az idő megint kitisztult, a "Hansa" emberei rémülve vették észre, hogy a főhajónak a "Germania"-nak semmi nyoma. Ki tudja, merre járhat már az azóta!

Keresték aztán sokáig, minduntalan abban reménykedve, hogy végre mégis csak összetalálkoznak ismét. De e reményesség hiúknak bizonyult s addig küzdött a Hansa a mind sürűbben uszázó jégdarabokkal, míg végre szeptember 19-én mozdulatlanul befagyott s mindentűt, a merre csak a szem ellátott, nem volt egyéb jég-nél.

Most már készen lehettek a "Hansa" utasai a legnagyobb veszedelmre is, mert hihető volt ugyan, hogy a hajó a jéggel együtt lassan leuszik dél felé, ahol aztán majd a következő évben kiszabadul, de az is várható volt, hogy a jég a gyenge hajót szeszropantja. Hiszen van erre is példa elég. Így pusztult el 1830-ban a grönlandi partokon huszt cetvadász-hajó, melyeknek ezer főnyi legénysége csak úgy tudta életét meg-

menteni, hogy a jégtáblára vonult. A "Hansa" utasai tehát jónak látták idejekorán gondoskodni, hogy ha hajójukkal is ez történne, ők legalább ne maradjanak fedél és élelem nélkül. Ezért kihordták a hajóról a jégtáblára a kőszentet s olyan kunyhót építettek abból, amelybe mindnyájan elfértek, az geészen pedig befedték jó vastagon hóval.

Hanem azért egyelőre csak a befagyott hajóban laktak, még ezután egy egész hónapig. Hanem ze igen nehéz hónap volt, a jég mindig nyugtalanabb lett, az északi vihar mindig erősödött, minnek következtében a jégmezők elkezdtek repedezni és egymásra nyomódnak iborzasztó erővel és recsegéssel, a mi a legbátrabb ember szívét is megremegtette. Most már előre látható volt, hogy a "Hansa" sem bírja sokáig, a jég roppant nyomása miatt szétnyiladoztak az eresztékei s a víz mindenfelől vastagon kezdett beleszivárogni. Mindenki, aki csak mozdulni bírt, hozzá fogott ekkor a víz kissivattyuzásához, ha talán mégis sikerülne a hajót megmenteni, de bizony ez hiábavaló reménységnek bizonyult. A mit lehetett, az élelmi szerek és a felszerelések közül áthordták a kőszentből készült kunyhóba, melyben egy kályhát is felállítottak. Átköltöztek maguk a hajósok is, a "Hansa" pedig mindnyájuk nagy szomorúságára nyomtalanul elsüllyedt a tenger fenekére.

Ezután ott maradt a "Hansa" 14 utasa a sivar jégmezőn, mely lassan uszó szigeteket képezett a tengeren. A kerüléte ezen jég-szigetek mintegy harmadfél óra járásnyi volt, a jég vastagsága 15 méter, amelyből azonban csak mintegy másfél méternyi emelkedett ki a vízből.

Igaz, hogy 15 méter elég vastag, de azért készen kellett az utasoknak rá lenni, hog yeegyszer csak a mellette uszázó jég-hegyek és a többi jégtáblák nyomása miatt szétreped ez utolsó menedékük, amint hogy utóbb csakugyan meg is történt ez az eset. Ezért a megmentést három csolnakot jó előre megrakták élelmi szerekkel s készen tartották, hogy ha a jégtábla csakugyan szétrombolódnék, akkor legyen még hova menekülni s a csolnakokon folytatni a bizonytalan utat, a meddig lehet.

Ezenkívül hozzá láttak az említett, kőszentből épült kunyhó lakhatóságát tételéhez, hogy legalább míg a jég alatta szét nem reped, meglehetősen türethetőn tanyázhassanak benne. Bevonták tehát belső részét vitorlákkal, pokrócokkal, fekvőhelyeket is csináltak

Igy hajította őket a tengeráram défelé, mindig nagyon közel a grönlandi partokhoz, amelyekre ki is szállhattak volna, de erre nem is gondoltak, mert hiszen ott ember nem lakik, éhen kellett volna pusztulniok, míg így a jég hátán mégis csak közelebb jutottak olyan tájak felé, ahol segítséget, szabadulást inkább remélhettek. Napjaik egyformán folytak, csak olykor hozott változatosságot a vadászat, nevezetesen több fókát sikerült elejteniök, majad a szárazról néhány sraki róka is átjött, melyek szintén zsákmányul estek, hat jegesmedve is puska-vegre került, melyek nem csak friss pecsenyét szolgáltatottak, hanem pompás meleg bundáik is nagy örömeire lettek a didergő utasoknak.

Igy érték meg a karácsonyt, majd az újév első reggelét. Es ekkor köszöntöttek be a valóban szörnyű napok, midőn minden percben a halált várhatták s hihetetlennek látszott, hogy többé az elhagyott házt viszont láthassák. Az év első napján nagy vihar támadt, a hó pedig lekezdett oly iszonyu tömegekben hullani, hogy nem sokára a kunyhónak csupán a kéménye látszott ki belőle. Ha valamelyik utas nagynehezre kimászott a kunyhó nyílásán, egy percig sem állhatott meg, mert a roppant vihar mindjárt a hóba vágta. Így hát csak odabenn kellett szorongani a szűk, homályos kunyhóban s onnan hallgatni rettegve a vihar szörnyű üvöltését.

Másnap reggel egyszerre csak valami különös, eddig soha nem hallott zaj ütötte meg hajósaink fülét: a jégtábla aljáról szörnyű zörgés, recsegés, ropogás hallatszott fel, mely a vért is megfagyasztotta ereikben.

A jégtábla bizonyosan sziklára került, azon dörmögök s nyilván darabokra fog zuzódni!

S így tartott ez másnap délig. Es a legkínosabb aggodalmakban levő emberek a vihar szörnyű ereje miatt még csak ki sem tudtak a kunyhóból bujni. Ott várták néma lemondással a minden pillanatban bekövetkezhető végveszedelmet. Csak ekkor sikerült aztán a két kormányosnak kijutni, akik kémsemlére indultak a jég-szigetet, hogy ugyan mennyi van még abból s mennyi töredezett, szakadozott le belőle?

Csakhamar visszajöttek azzan a szomorú jelentéssel, hogy a jégtábla immár csak felényi, mint volt!

E hírre mindenki készen tartotta magát, hogy szükség esetén a kunyhó előtt álló csolnakokra menekülhessen s igyekezzen azokon szabadulni, k itudná, hogy es miként?

De a kunyhónál a jég nem repedt meg, a vihar is négy napi dühöngés után elcsendesedett, midőn aztán körüljárván a jégtáblát, rémülve állapították meg, hogy annak már alig egy-nyolcad része van meg s hogy ők már csak aránylag kis jégdarabon uszálnak a háborgó, hideg tenger mélysegei felett.

Január 11-én az egyik kormányos, aki kívül volt, rémülten rohant be e kiáltással: — Megint sziklára kerültünk, jégtáblánk mindjárt szétrombolódik. Meneküljünk! (Folytatjuk)

DÖRZSÖLÉS NÉLKÜL MOSHATJA A RUHÁJÁT

Ha a Mitchell Magic Marvel mosó port használja. Ebben csak kifőzi s annyi az egész, s egy heti mosása nem kerül egy centnél többre, a megmunkált ruhák nem károsodnak. A ruhája hófehér lesz, nincs benne semmiféle mérgező anyag, s nem ártalmas sem a kézre, sem a ruhára. Mégér-e a felesleges egészégre hűfőnkint egy centet? A legkényesebb vizet is megpuhítja. Egy hat óra való csomag ára egy dollár és 10 cent a posta költség. Ne vegyen utóiratokat. Míg egy dollárért adunk háromszor annyit, s jó anyagot mint más társaságok. Gyűnjök kerestetek s üzletembereknek árengedmény. Irjan mártárul, mert magyarak vagyunk.

MAIL ORDER HOUSE,
GLENFIELD, N. Y.

March 7, 14, 21, 28

benne, a kályha, a konyha melegített, a lámpa homályos fényt derített, szóval valahogy csak el lehetett benne lenni, bár oly szűk volt, hogy egymástól mozdulni sem tudtak benne.

kormányos, aki kívül volt, rémülten rohant be e kiáltással: — Megint sziklára kerültünk, jégtáblánk mindjárt szétrombolódik. Meneküljünk! (Folytatjuk)

IRTA
CROKER M.

Végre elaludtalan álomból, melyből azonban zavart a különös esicediai hűvös reggel hatolt az ablakborzongatta k

Ugy feküdt mint az este télyi ruhámban. Beteg voltam, pult aggyal, gató, fájdalom, keztem rendben; végre elrettenetes valózetlen mivoltát

Egyszerre hótó s óvatosan az ajah. Amire pillantott enged, hogy majd egyen a reggeli ra.

— Miért nem si? — kérdezte végre magához — Missi soha — Nem volt gitségére, sedve, — de eszivesen megisz. Az ajah a tapintatosságát lepetését. Szögött-forgott, készített az én mohón itar kisse felfrissítgeimet. A pe után szinte utem s azután ajtó függönyér kinéztem a szarsárga rózsák kbusz-butorok között két mo

Bü

Hogy lehet pu

Töltünk meg melynek jó hozzel, a nyílást pebe. Ha a kulcsot lángjain megmelforr, ez a dugas penti ki.

Vizben

Egy kifurt tojtrom, kén s ottott porral megtovisszal betapaszhár vízbe tesszük a tojás sötétben szani.

Lágy tojást

Lyukat furunk tojás fehérét kiörjó erős pálinkát kezünkben tartjuk tojást — s meg v

A be

Gyapotra szóranyit (Strontian) gyapotot jó bors meggyujtva, győf fog égni, s mindeben fog feltűntet

Hogy lehet nagy apróra

A kővön tüzet addig szitunk, míg Azután eltávolítj róla s vizes köte lyekre, a hol akaszessék. Ha a rab válik el egy nedves kötel a k

IRTA
CROKER M. B.

JASRA GYÖNGYÖK

FORDITOTTA
NOVELLY RIZA

(Folytatás.)

Végre elaludtam; nehéz, nyugtalan álomba merültem, a melyből azonban csakhamar felzavart a délvidéki madarak különös esicsérgése s az indiai hüvös reggeli szellő, mely behatolt az ablak függönyein s megborzongatta kimerült testemet.

Ugy feküdtem az ágyamon, a mint az este lerogytam, szép estélyi ruhámban. Mit jelentsen ez? Beteg voltam? Fáradtan, eltompult agygyal, valami szivszorongató, fájdalmas előérzettel igyekeztem rendbeszedni gondolataimat; végre előttem állt az egész rettenetes valóság, a maga leplezetlen mivoltában.

Egyszerre halkán felnyílt az ajtó s óvatosan, vigyázva belépett az ajah. Amint a jó leány megpillantott engem, úgy megijedt, hogy majd elejtette a tálcát, amelyen a reggeli teát hozta számomra.

— Miért nem hívni engem missi? — kérdezte panaszosan, mikor végre magához tért ijedségéből.

— Missi sohasem levátkozni?

— Nem volt szükségem a segítségére, — feleltem felegyenesedve, — de egy eszéte teát most szivesen megiszom.

Az ajah a jól betanított cseléd tapintatosságával eltitkolta meglepetését. Szolgálatrakészen surgett-forgott körülöttem, mindent elkészített az öltözéshez, mialatt én mohón ittam ki a teát, amely kissé felfrissítette elesigázott idegeimet. A pompás hideg fürdő után szinte ujjászülvén felöltöztem s azután a verandára nyíló ajtó függönyének pálcikái között kinéztem a szabadba. A verandán sárga rózsák kusztak fel s a bambusz-butorok fölé hajló pálmák között két mókus játszott, vigan

szökeve galyról-galyra. A ház előtt elterülő pázsiton vékony lábú indus guggolt, csikos turbánnal a fején s szorgalmasan gyomlált. A kertet övező sűrű bokronkon át katonai trombitajelek hangját hozta felém a szellő.

Hosszan szemléltem a békés képet s miután a házban még minden csendes volt, elhatároztam, hogy sétát teszek a kertben. Felvettem kalapomat s boámot nyakamba vetve lementem a lépcsőkön. A bungalow hosszú, alacsony fehér épület volt, amely sárgára festett oszlopokon nyugodott. Ez a rózsákkal borított csendes lak, a pálmákkal karsu képet nyújtott. A kitünően tartott kert nem volt nagy s hamar bėjártam; az utak mentén köböl faragott keskeny esatornák húzódtak a kert öntözésére. A pázsit olyan volt, mint a bársony s a rózsafák, mint a diszszemlére kirendelt katonák, egyenesen és szép sorban álltak egymás mellett. Milyen más ez a jól ápolt, buja növényzetű indiai kert, mint a nagy köfállal körülvett beverlyi park, mely oly szomorú, gyászos látványt nyújtott, mikor utóljára láttam azon a ködös őszi napon. A fák már nem voltak levél, ágaik csupaszon meredtek az ég felé, az utak sárosak, gondozatlanok voltak, az üvegházak üresek és kihaltak.

Két nyitott rácsoskapu vezetett az utra, melynek tulsó oldalán messzeterjedő sík terület húzódott, a katonák gyakorlótere. E nagy térség körül egymástól nem messze, több bungalow állt, a fák koronái közül pedig egy templom tornya magaslott ki. Az uton eu-

rópai haladt lóháton és kocsin, majd egy sovány, kiaszott bennszülött nagy kecskenyáját hajtott arra, rettenetes kiabálás és ostopattogtatás között. A város felől hangosan fecsegő asszonyok, valószínűleg katonák feleségei jöttek piaci kosárral karjukon; kicsiny, sovány szamarak roska-doza hordták súlyos terheiket; utánuk hosszú sorban lassu, méltóságteles léptekkel nagy, lomha tevék közeledtek.

En is kimentem a lombos fákkal árnyékoltt mezőre, ahol senki sem figyelt reám. Agyamat folyton az az egy gondolat kizozta, hogy mit hoz a mai nap? Mindenekelőtt megérkezik Watty s vele együtt jön a csalódás. És azután?

Az esküvő, a nyomorúság és gyalázat! De mennyi kellemetlenség, guny és lenézés várna reám, ha az utolsó órában visszalépnék s mily szomorú, örömtelen lenne a jövőm otthon és hozzátartozók nélkül. Hidegen és okosan igyekeztem mérlegelni a helyzetet s amikor a városi "gurrák" egyike kilencet ütött, arra az elhatározásra jutottam, hogy mulhatatlanul beszélnem kell Tizzivel. Többi terveim még határozatlan formában tolongtak agyamban.

A bungalowhoz érve egy urat láttam a kapun kilovagolni, aki kalapját leemelve üdvözölt engem. Most ösmertem csak meg. Thorold Maxwell volt a korai látogató.

Mikor beléptem az étterembe, Hassallék már a reggelinél ültek. Tizzie vidám és élénk volt, mint rendesen, habár így napvilágnál

sokkal idősebbnek és meglehetősen hervadtnak látszott. Tányérja mellett nagy halom levél hevert, részben még kibontatlanul.

— Ah itt van végre! — kiáltotta, mikor beléptem. — Már attól féltem, hogy megszökött. Remélem jóévtágyat hozott magával a reggeli sétáról!

— Oh igen, az évtágyban nem lesz hiány — mondtam helyet foglalva.

— Nos kedves kisasszony, jól aludt? — tudakozódott Hassell ezredes. — Remélem, kipihente az ut fátadafait s erőt gyűjtött a mai nagy jelentőségű naphoz, — tette hozzá pajkos mosollyal. Felesége azonban megkímélte a felelettől.

— Pamela oly fáradtnak s kimerültnek látszik, mintha helyettem ő mulatott volna ma éjjel! — kiáltotta, kíváncsian mustrálva arcomat.

— Pedig biztosíthatom, hogy igen jól aludtam, — feleltem, azon gondolkozva, mikép terelhetném el magamról a figyelmet. — Jól mulatott a bálón, nagyságos asszonyom?

— Semmi nagyságos asszony. Tizzie! Oh, igen fényesen mulattam. Csak három óraker jöttünk haza s nem volna oly rettenetes sok tennivalóm, még nem talált volna itt... Ezek itt mind feleletek a meghívómra, — folytatta a mellette fekvő levelekre mutatva. — De most mindenekelőtt a menyasszonyi ruhát kell kicsomagolatlunk. Remélem, fehér atlaszból készítette!

— Igen, de a szabása és disze igen egyszerű, — feleltem igen lehangoltan.

(Folytatjuk.)

Rejtvények

1. BETUREJTVÉNY.

$$\frac{y}{K K}$$

2. TRÉFÁS KÉRDÉSEK.

Beküldte: Mikó Juliska, Elgin, Ill.

I.

Mig él mindig áll,
Holta után szaladgál.

II.

Ha megszegik egész,
Ha meg nem szegik, fél.

III.

Télen-nyáron fűtik, de
Senki sem melegszik mellette.

Február 29-én megjelent számunkban közölt rejtvényeink megfejtése: 1) Erős ember; 2) Villa; 3 A 60-ik ugrásnál.

Helyesen fejtették meg: Basa Józsefné, New Castle, Pa.; Mrs. Zöldy, Perth Amboy, N. J.; Béres István, Detroit, Mich.; Farkas János, Clifford, Ill.; Kormos József, Litch, Ky.; Arday Sándorné, Sharpless, W. Va.; Dankó Józsefné, Bridgeport, Conn.; Raskó Ferenc, So. Bend, Ind.; Gáll József, So. Brownsville, Pa.; Fülöp Elek, E. Youngstown, O.; Herceg Mariska, So. Bend, Ind.; Nagy Zsigmond, Buffalo, N. Y.; Bencsik Mariska, So. Bend, Ind.; Farkas Iona, Detroit, Mich.; Mikó Juliska, Elgin, Ill.; Badár Gyuláné, Harbor, O.; Eller István, Cleveland, O.; John B. Gendur, Otthon, Sask., Canada; Mrs. Lakatos, Edge, Pa.; Nagy Zsigmondné, Chicago, Ill.; Mrs. J. M. Tóth, Cleveland, O.; Ravasz Rózsika, Milwaukee, Wisc.; Tóth Pista, Ralond, O.; Kerekes Józsefné, Detroit, Mich.; Sormák János, Youngstown, O.; Fazekas Lászlóné, McKeesport, Pa.; Foris Mihály, Chicago, Ill. és Kende János, Chicago, Ill.

A pályázaton kitűzött díjakat sorhuzás útján Dankó Józsefné bridgeporti, Nagy Zsigmond buffaloi és Kerekes Józsefné detroit-i előfizetőink nyerték meg.

Büvészet

Hogy lehet puskapor nélkül lőni?

Töltsünk meg egy üres kulcsot, melynek jó hosszú csöve legyen, vízzel, a nyílást pedig dugasszal tömjük be. Ha a kulcsot fogóval jól szitott tűz lángjain megmelegítjük, mihelyt a víz forr, ez a dugaszt nagy robajjal röptenti ki.

Vízben izzó tojás.

Egy kifurt tojást egyenlő rész sáletrom, kén s oltatlan mészből alkotott porral megtöltünk, a nyílást fehér viasszal betapasztjuk. Ha a tojást pohár vízbe tesszük, a mész meggyul s a tojás sötétben izzó tojásnak fog látszani.

Lágy tojást a kézben főzni.

Lukat furunk a tojásan, egy kis tojás fehérét kiöntünk belőle, s helyébe jó erős pálinkát töltünk; megfordítva kezünkben tartjuk néhány pillanatig a tojást — s meg van főzve.

A bengáli tűz.

Gyapotra szórjunk apróra tört piranyit (Strontian) s azután öntsük le a gyapotot jó borszeszzel. A gyapot meggyujtva, gyönyörű vörös lánggal fog égni, s minden tárgyat vörös színben fog feltüntetni.

Hogy lehet nagy követ tetzés szerint apróra főlszeli?

A követ tűzet rakunk, melyet mindaddig szitunk, míg a kő megtűzesedik. Azután eltávolítjuk a hamut és szent róla s vizes kötelet sujtunk ama helyekre, a hol akarjuk, hogy a kő föl-szelessék. Ha a kő meghül, annyi darab válik el egymástól, a hányszor a nedves kötél a kőhöz sujtattott.

KÉTFÉLE DOLLÁR
VAN

AZ EGYIK:

Az elköltött dollár.
Soha vissza nem tér.
Ha fölösleges dolgra
adjuk ki, akkor semmi
hasznunk nincs belőle.
Eltűnt nyom nélkül.

A MÁSIK:

A megtakarított dol-
lár. Örökösen szolgál-
latára áll. Hűséges,
dolgozik éjjel-nappal,
kamatozik gazdájának.

KISS EMIL

BANKÁR

133 Second Ave. New York

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

Ityóka, Pityóka, Ripityóka!

Nagyanyóka főz és süt,
Rántást kavar, tojást üt.
Tűzet éleszt: pítteg-pattog,
Kanál, fedő: csittog-csattog.
Harangoznak — giling-galang...
Terka fején száll a szalag;
Szalad, repül meríteni!
Jó levekét meríteni!
Megtölti a tészi rocskát,
Mogmossa a tányérocskát,
A kakasot, a virágost,
Neki áll a nagyvilág most!

Jön nagyapó — mese-meske,
Párolg a jó leveske.
Vajjon milyen? hab, vagy lencse?
Hogya az, hát józserencse!
Szobba a páva, mint a pulyka!
Sem nem lencse, sem paszulyka!
Jobb ezeknél, — jobb a jónál!
Ott termett a kerek tónál.
Fut Terka az asztal körül,
Tapsikál is, úgy megörül.
Kitalálta, azért nevet:
Olyan jót már régen evett!
Lusta cica, te is kelj fel,
Van ám ebbe édes tejfel!
Mi lehet az, kérdezi a nagyapóka?
Ityóka, pityóka, ripityóka!

Gulliver utazásai

Gulliver utazása Liliputiorságba,
a törpék birodalmába.

ELSŐ FEJEZET.

Gulliver hajótörést szenved és Liliput szigetére vetődik a törpék közt. — Itt fogadja körül. — A törpék egy 1500 lovas kocsiába ültek s a főváros templomába szállásolták el.

Hat esztendőn át szolgáltam hajóorvos gyanánt a nagy óceánjáró gőzösöket. Eszen idő alatt bejártam a félvilágot. Megismerem a különböző népek szokásait, jó tulajdonságait és hibáit. Am sose keveredtem valami különösebb bajba s csak utazásom hetedik évében értek oly osodálatos kalandok, a melyek méltán megérdemlik, hogy följegyeztessek az utókor számára.

1699. tavaszán Prichard kapitány "Antilope" nevű hajóján vállaltam el a hajóorvosi teendőket. Április negyedikén indultunk el kedves szél mellett Bristolból s egészen november elejéig zavartalanul hajózástunk a tengeren. November ötödikén azonban Vandiemensland felé hajtott bennünket a vihar, mert azt ugyan megmondhatom, hogy tapasztalt tengerész létemre ilyen vihart még nem ítétem át.

Isonyu hőség uralkodott már hetek óta s a hiányos táplálkozás következtében tizenkét emberünket vesztettük el. Jómagunkat is annyira elgyöngített a rettenő nélkülőség, hogy meg sem kíséreltük a viharral szembeállni, hanem tétlenül vártuk a következőket. Egyszerre csak iszonyu lökést éreztünk s a következő pillanatban odavágtunk egy sziklához. A hajónk dirib-darabra szórtott s én hat társammal egy mentő csónakra kapaszkodtam fel. Az ellentállóképességünk teljesen cserben hagyott s a vad

hullámok kényük-kedvük szerint üzték velünk a játékkukat. Egyszerre csak azon vettem magam észre, hogy a hullámok között vagyok. Hogy a társaim minő sorsra jutottak, azt máig se tudom. Jómagam ösztönszerűleg uszni kezdtem s abban a pillanatban, amikor minden reménységemet föladtam a menekülésre nézve, hirtelen partot értem. A vihar szünetében volt s vagy egy mért-földnyi vízi gyaloglás után, (a víz a derekamig ért) esti nyolc órakor száraz-földre értem. Vagy egy fél-mérföldnyi utat haladtam előre, de emberi lakásnak még a nyomára se leltem. Féláljultan rogytam a puha, rövidre nyirt pázsitra és csakhamar mély álomba merültem. Soha, soha életemben nem aludtam még ily mélyen s a mikor fölbredtem, a nap erősen az arcomba sütött.

A mint jobban szemügyre veszem a fekvőhelyemet, hát azt látom, hogy oda vagyok erősítve a földhöz. Még hosszú, fürtös hajam is cölöpkökhöz volt erősítve. Nagy erőfeszítéssel annyira meglazítottam a kötelekeimet, hogy egy picit fölemelhettem a fejemet. Hát mit látnak szemem! Egy óriási pusztaságon találtam magam és sok-sok ezer apró-cseprő emberke ugrált körül, akik ijedelemmel, vegyes kíváncsisággal nézegettek. — Jobboldalt nagy sereg vesztegelt, élükön egy kivont szabályú vezérrel. A hadvezér egy intésére leugráltak apró lovakról és csöppnyi létrák segítségével rámásztak. A távolból úgy tekintett felem az ezertornyú város, mintha a kis hugom bábuházikója megsokszorozódott volna.

No, ha jól látták, hogy a nyilvesszők nem tesznek kárt bennem, gonoszmodra az orromra irányozták tekintetüket. Csak hogy volt ám eszem! Ráültettem becses orromra a fogoly törpikét s akkor abbahagyták a nyilazást, mert társukat a világot sem akarták megölni. Ekkor új gondolatuk támadt. Apró, hegyes törpeikkel elkezdtek a börmellényemet szurkálni, természetesen eredmény nélkül. Ekkor leirhatatlan

örömükre a fűbe helyeztem pici foglyomat. Hiszen békét akartam kötni az apró népséggel!

Csak hogy a sors másként akarta. A mint az apró emberkéek látták, hogy mozdulatlanul heverek a földön, elkezdtek a fűlem mellett kalapálni, dolgozni, mintha valamé nagy épületet emeltek volna. Vagy egy óra hosszáig tartott megszüntett munkájuk, a mikor egyszerre a következő parancesszó csendült fel: Langro detuul san! (Szabadítsátok föl a fejét!)

A nép köréből egy karesu emberke vált ki, (valamivel magasabb termetű volt társainál!) és felém tartott. Diszes köpeny fedte tagjait és csipkés uszályát egy csöppnyi csöpp apród vitte. Két kövér férfiú kísérte a méltóságos magatartású férfiút s a díszes menet lassu léptekkel megindult az emelvény felé. A pompás ruhás férfiú hosszú beszédet intézett hozzám. A nyelvét nem értettem, hanem a keze mozdulatából megértettem annyit, hogy ne merjem a népét bántani, mert különben...

Fölemeltem a karomat és azeliden pillantottam az ég felé, így akartam jelezni, hogy békés természetű, jó fiú vagyok. Aztán elkezdtem az ujjamat rágni, így adva új honfitársaim értésére, hogy éhes vagyok. Hugó parancsára száz bennszülött felmászott az oldalamon elhelyezett létrákon és hussal teli kosarakat helyeztek eléem. Az apró sülték pompásan voltak elkészítve, csak hogy az apró falatkákat egy szempillantás alatt elnyeltem. A törpék ujjongtak s aztán valóságos hadi táncot jártak el a mellemem, közbe egyre kiáltozva: "Heleina Degul!" (Üdv vendégünknek!)

Igaz ugyan, hogy kellemetlen, csiklandós érzésem támadt, a mikor az apró népség ide-oda táncolt rajtam, de hát megígértem Hurgónak, hogy senkinek se görbitem meg a hajaszálát s ezért békén türtem a csöppségek garázdalkodását.

(Folytatjuk)

Adomák

Tanító: No, fiam, próbáld meghatározni a lovat.

Nebűfő: A ló olyan állat, melynek négy lába van és pedig minden szegletben egy.

Háziaszony (a vendéghez): Tessék kérem jegyző ur, még ebből a pompás fánkából!

Vendég: Óh, köszönöm, sok lesz. Már ugyanis hármat ettem meg.

A kis Jenő (közbessől): De bizony már ötöt evett.

Apa: Mit csináltak itt gyerekek!

Laci: Cseréltünk.

Apa: Mit cseréltetek? Hiszen Gyula sir.

Laci: Hát ő pofont adott nekem, én másikat adtam érte neki.

No Pista fiam, megdicsért a tanító urf — kéri az apa iskolából hazatérő fiától.

— De meg ám!

— S mit mondott?

— Hát nekem nem szólt semmit, de a Miskának azt mondta, hogy ő a legnagyobb számár az iskolában, mert még én is többet tudok, mint ő.

A nyárfalevél csoda-ereje

Volt egyszer egy király, annak volt egy nagy kertje, telested tele mindenféle fával. Valamennyi fa között legjobban a nyárfát kedvelte, maga sem tudta, miért. De nem is kereste az okát, hanem beerte az érzésével, hogy nagyon szereti ezt a fehér, sima kérgű rezgő levelű fát, úgy ahogy a jó Isten megteremtette. El is járt a nézésére sokszor, hogy benne gyönyörködjék.

Ahogy egyszer jól szemügyre veszi, hát látja, hogy az ő legkedvesebb fája nem nő s lankadnak a levelei. Emiatt nagyon szomorodott. S amint egy napon az ő hűséges szolgájával a kertben sétálva, a beteg fához ér, egyszerre csak elkezd keservesen sirni.

Ekkor a királynak azt mondja a szolgálta:

— Uram, királyom, én ezt a fát meggyógyítom s megőveszem, ha az enyim lesz, amit a fa mellett a földben találok.

— Jól van, legyen a tied minden, — mondta a király — és azonnal te leszel az én legkedvesebb emberem a földön.

A szolgálta erre fogta magát, hamarosan kivette a fát gyökerestől a földből és ime, ott hevert a tövében két nagy drágakő meg egy aranykönyv. A követ és a könyvet eltette s ettől az órától fogva olyan okos és böles lett, hogy nem volt hozzá fogható sem azelőtt, sem azután, mert a talált könyv titkos írását olvashatta, a miben benne volt minden bölesesség. A nyárfát abban a nyomban ismét visszatette a földbe, a hol a király nagy öröme megelévedve, gyors növesnek indult. A királyleány pedig világtalan volt és senki sem tudott rajta segíteni. Ekkor a hűséges szolga odalépett a király elé és mondá:

— Uram, királyom, ne busulj most már amiatt a szerencsétlenség miatt sem, ami egyetlen leányodat érte. Én meggyógyítom, visszaadom a szeme világát.

— Óh, — felelte a király szomoruan — az én szerencsétlen leányom számára már nincs orvosság.

— Dehogyan nincs, uram, királyom. Egy böles könyvből tudom: fűben-fában mit rejteget Isten... Igaznak kell lenni, ami ott írva van...

— Hát jó, próbáld meg, hűséges szolgálom! — szólt a király reménykedve. — S ha a leányom szeme világát visszaadod, hálám fejében legyen a te feleséged.

A szolgálta hozott a nyárfáról néhány levelet, rátette a világtalan szemre és az ismét látott. Azután feleségül vette a királyleányt és később ő lett a király.

Ass AZ IGA

A "rettenetes" nők hívták, bár kellemetlen nem ke háju, szabályos zengzeng hanggal könnyen viselték, kora súlyát és lyes modorával.

Csupán szemérisztiszta, tükrözött tettek rettenetes Grude asszony dött, de még gond lezte. Hiszen ez küli tiszta szemérisztatás lehetetlen kényeszerősztiszta az embereket és Grude asszony többnyire csak a gel szeretjük gon vanosságra hozta.

A "rettenetes" egy leányiskola melyet jogosan a legjobb intézetnek. A rakoneatlan mindég meg kell igazgató előt. sül szolgálattat. Jembevéré a büne lene szülő esélykban megdönthet jöttek a szülők tettek az enyhít és hiába igyekezett büns hamis sít kieszközölt sem használt: a kapott kegyelm. Grude asszony teljesítette hivatalen bizalommal bályok üdvösség nekfelett szeretés elhatatatlanságát szott, hogy azon lgen megszünne n, hanyatlansá talanná válna.

Mult télen, este re Louise kopor gátóság helyiség.

Angol

fogoly, partu vaddisznó, bős szarvas, deer, pacal, tripe, tokány, stewart; rostélyos, grill ed (brojld); sütt, rosted, főtt, boiled, porkölt, stewart. A magyar heve angol neve "Por amerikaiaknál, városokban, a lyett "Delicates catessen Stor ter, delikatesz és cimfelirást.

Ruhanemű

Ing, shift, miz); alsósoknya, kót);

ASSZONYOK LÁNYOK

AZ IGAZGATÓNŐ

IRTA:
LÉON FRAPI.

A "rettenetes Grude asszony"-nak hívták, bár sem csunya, sem kellemetlen nem volt. E szép szőke haja, szabályos vonásokkal és zengzetes hanggal bíró asszony, könnyen viselte negyvenöt éves kora súlyát és előzékeny, szívelyes modorával tünt ki.

Csupán szemei, azok a kristálytisztá, tükörhöz hasonló szemek tették rettenetessé.

Grude asszony sohasem hazudott, de még gondolatait sem leplezte. Hiszen ezek az árnyéknélküli tiszta szemek előtt a képmutatás lehetetlenné vált. De az a kényszerösszűrés zavarba hozta az embereket és félelmetessé tette Grude asszonyt előtűk, mert többnyire csak szinlelt nyíltsággal szerették gondolatainkat nyilvánosságra hozni.

A "rettenetes Grude asszony" egy leányiskola igazgatója volt, melyet jogosan tartottak a kerület legjobb intézetének.

A rakoncátlan növendékeknek mindig meg kellett jelenni az igazgató előtt, ki böles belátással szolgáltató igazságot, figyelembevétel a büns mellett az ellene szóló esélyeket. Ítélete azonban megdönthetetlen volt. Hiába jöttek a szülők kérvényezni, hiába mutattak az enyhítő körülményekre és hiába igyekeztek az elmarasztalt büns hamarabbi kibocsátását kieszközölni, mindez semmit sem használt: a megbüntetett nem kapott kegyelmet.

Grude asszony vakbuzgósággal teljesítette hivatását és rendületlen bizalommal viseltetett a szabályok üdvössége iránt. Mindezekfelett szerette hatalmát, bizott esalhatatlanságában és úgy látott, hogy azon a napon, melyen megszűnnék igazgató lenni, hanyatlásnak induló élete éltalanná válna.

Mult télen, este öt óra felé Morot Louise kopogtatott be az igazgatóság helyiségébe.

Angol iskola

fogoly, partridge (pártrids);
vaddisznó, boar (bór);
szarvas, deer (dir);
paca, tripe (trájp);
tokány, stewed meat (sztud mit);
rostélyos, grilled (grild) broiled (brojld);
sütött, roasted (rószted);
főtt, boiled (bojld);
pörkölt, stewed (sztud).

A magyar hentes szó nyelvtani angol neve "Porkbutcher", de az amerikaiaknál, különösen a nagy városokban, a "porkbutcher" helyett "Delicatessen Dealer, Delicatessen Store" (delikatessen dealer, delikatessen stór) elnevezést és címfelírást használnak.

Ruhanemük és viselet.

Ing, shift (sift), chemise (semiz);
alsósoknya, petticoat (petikót);

A rettenetes Grude asszony iratokkal telt íróasztala mellett egy kényelmes szőlyvében ült. Alig hogy kinyitott az ajtó, szeméitől a gyermek mozdulatlanul maradt az ajtó küszöbén, mintha a nap sugar vakította volna meg.

Morot Louise okos, kedves, öreges arcú leányka volt. Tizenkétéves lehetett, de alacsony, vézna természeténél fogva inkább fiatalosnak hasonlított.

Mindig igen tisztán, rendesen volt öltözve, bár rosszul szabott, foltozott ruhája, melyet fekete köntény és harisnya egészített ki, a gyakori mosás által már teljesen megszurkult.

Az igazgatónő rögtön megismerte Morot Louise-t és eszébe jutott, hogy a kisleány anyja meghalt és ha tanulását befejezte, otthon a háziasszony szerepét kell betöltenie. Atyja számára ő készíti el az ebédet, ő gondozza kis testvérét, foltoz, varr s mindez nem gátolja abban, hogy az év végén jó bizonyítványokat hozzon haza.

Az iskolában anyja volt kis nővére. Az étkezésnél vigyázott rá, hogy össze ne piszkolja magát, hogy ő kapja a jobb és nagyobb részeit reggelijüknek; azután megmosta arcoeskáját és kezét, lesimította borzas haját és rendbeszede köntényét.

A szünórák alatt is Louise szalagált a fékevesztett kisleány után s aggódva ügyelt rá, hogy ruháit össze ne szakítsa a nagyon is heves játékokban.

Az igazgatónő, ki a büntetésben nem ismert megalkuvást, vagy engedékenységet, egy más, nem kevésbé csodás jellemvonással is bírt: szerette a nehezen vezethető növendékeket. Morot Louise azért tetszett neki, mert abból a jó

francia nemzedékből való volt, mely szenvedélyes, bátor és nem tűr igazságtalanságot.

Például a tegnapi kis jelenetre meglegedetlenség nélkül gondolt.

A segédtanítónő elvette egy tanítvány diót. Ez szabályszerű volt, de hibázott, midőn gunyolódva még hozzátette:

— Ez már lakoma! A tanárnők nagyon szeretik a diót...

— A majmok is, asszonyom, — vágott vissza Morot Louise, ki a tanárnő előtt mosolyogva és bájosan, de szemtelenül álló társnőjének segítségére jött.

— Jöjjön közelebb, gyermekem — mondá a rettenetes Grude asszony. Miképp történt, hogy még öt órákor is itt van? És az ebédje!

Már otthon voltam asszonyom, hogy a levest tüzre tegyem. De ismét visszatértem, hogy kis nővérem érdekében felkérjem önt, miszerint legyen kegyes büntetését megőrizni.

Bár a kisleánynak ez a lehetetlen és elképzelhetetlen kérése meglepte az igazgatónőt, mégis nyájasan válaszolt:

— Tudja leányom, hogy sohasem rövidítem meg a büntetéseket, hasztalan gondol arra.

A kisleány, zavarában, lapos pénztárcáját kezdte ujjai között forgatni.

— Asszonyom, — folytatta, — atyám ma kapja ki fizetését. Ha nem várjuk őt a műhely kijáratánál, társaival kártyázni megy — és a péknél hátralékban vagyok.

Az igazgatónő az üres tárca látára szeméit lesütötte s mielőtt a beszélgetést folytatta volna, valószínűleg, mert rosszul ült, zsölylyéjében ide-oda fészkelődött.

— Jól van, gyermekem, hat órákor majd magam kísérem haza nővéret.

— Asszonyom, — erősködött a kisleány, — ha egyedül megyek atyámért, hiába húzom egyik karját, cimborái, miután ők erősebbek, mint én, mégis csak magukkal viszik, pedig mindig veszt a durákon! Ellenben, ha ketten vagyunk, amint kilép, nővérem a nyakába ugrik, én pedig zsebemből kivesszem a pénzt...

Az igazgatónő csakugyan nagyon kényelmetlenül ülhetett károsszékeiben, mert hosszasan mozgólódott. A kisleány pedig türelmetlenkedett, szeméivel felváltva az óra mutatójára és a rettenetes igazgatónőre pillantott, mialatt üres pénztárcáját folytonosan ujjai között forgatta.

Valami ördögös varázs lehetett annak a pénztárcának a mozgásában, mert az igazgatónő, kétszer is azon a ponton volt, hogy beszéljen, de mégis szótlán maradt és zavarában fejét lesütötte.

Végre felállt és Louise-tól követve, az elmarasztaltak terme felé ment, melynek küszöbén ez egyszerű szavakat ejtette ki:

— Kisasszonyaim, elmehetnek! A hatás esodával volt határos.

A segédfelügyelő, ki éppen a fekete táblára írt, ijedében leejtette a krétát: az igazgatónő önagysága meglöndült volna! Ami pedig a növendékeket illeti, azok annyira meghökkentek, hogy még helyüket sem merték elhagyni.

Emiatt az egy gyengesége miatt azután más büntetéseket is el kellett engednie. Morot Louise irdokainak elfogadása más okokat is elfogadhatóvá minősítették előtte. Egy kivétel miatt a szabály jóformán megdőlt.

A következő tanév kezdetén a rettenetes Grude asszony nyugalomba helyezését kérelmezte. De időről-időre, ha a kis Morot Louise hátraléka nagyon is megnőtt a péknél, egy ismeretlen, jótékony lélek kifizette tartozását.

Nem tudni, hogy ki az!

Terka neni postája

"SZERETEM-E?" — Leveléből pontosan megállapítható, hogy véglegre nagyon derék és... ő is nagyon szépen gondolkozik ember. Tehát: nincs semmi baj. A nő természetesen önmagában is megszólal, mikor a hiúságáról van szó, de ezt a kételkedését, bizalmatlanságát és — hogy egészen néven nevezem a dolgot — hű szégyenérzését le fogja bírni az a másik érzés, mert igenis: szereti azt az embert. Eljön az ideje annak, amikor megéri, hogy többet ér egy "csendes" jó barát, mint száz "hangos" barát. És még egyet: ne törődjék azzal, mit látnak mások. Az a fontos, hogy mit lát ön. Üdvözlí Terka neni.

KÉT LEVÉLRE kivételesen levelben válaszolt Terka neni. Az egyik levelét Bloomingtonba (Ill.) ment, a másik Albanyba, La.

TÖBB LEVÉLRE a jövő héten válasszal Terka neni.

PROFESSOR METCHNIKOV

aki az egész világon híres, megállapította, hogyan lehet száz éves kort elérni, jó egészségben maradni és fiatalosan érezni mindvégig.

Intézetünk több ismert európai orvos vezetése alatt áll. Azon célból lett megalapítva, hogy a magyarok szenvedéseit segítsen.

Alapos vizsgálat alá vettük mindama betegségeket, melyben honfitársaink szenvednek. Több évi tanulmányozás és munka után megalapítottuk ezt az INTÉZETET a patent orvosok előállítására, hogy sikeresen megküzdhessünk a betegségekkel.

Feltaláltuk a megfelelő gyógyszereket testvéreink gyógyítására minden betegségnek, bármennyire elhanyagoltak is. Eme gyógyszerek értékét elismerik kiváló SPECIALISTÁK is. Össze lettek gyűjtve eme orvosok alkatrészei az egész föld kerekéről. Egy része Magyarországról, más része Németországból, Olaszországból, Afrikából és Dél-Amerikából és irásbeli JÓTLLÁST adunk, hogy megfeleljenek az Egyesült Államok törvényeinek.

NE LEGYEN ELKEDVETLENITVE

ha az orvosok fel is adták a reményt Önt gyógyítani. — Ha bármikor szüksége van az alant felsorolt gyógyszerekre, vágja ki ezt a hirdetést, tegyen keresztet a kívánt gyógyszer neve után, írja alá nevét és címét és küldje be nekünk. Mindenkor INGYEN állunk szolgálatára és őszinte tanácsot adunk Önnek.

1. Férfi betegségek:	--- A győgszerek neve:
2. Köszvény:	--- Bármely korban és állapotban.
3. Vérmérgezés:	--- Izom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
4. Gyengeség:	--- Klótták és bőrbetegségek.
5. Tüdőbajok:	--- Hjúkori ballégek.
6. Gyomor:	--- Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghülés.
7. Vese bajok:	--- A belek és a gyomor rendbehozására.
8. Bőrbetegségek:	--- Gyenge vesék és vizeleti bajok.
9. Erősítő szer:	--- Eczema, nyílt sebek és var.
10. Női betegségek:	--- Gyenge szervezet, vérhiány és étvágytalanság.
	--- Havi rendetlenségek, tisztulások és vérzések.

Minden levelezés titoktartás mellett történik.

THE ROMAN MEDICINE COMPANY
STATION 5, PHILADELPHIA, PA.

AKAR ÖN MAGAS ÉLETKORT ELÉRNI? AKAR ÖN BOLDOG ÉS MEGELEGEDETT LENNI? AKAR ÖN SIKEREKET A MUNKÁJÁBAN?

**E HÁROM KÉRDÉS LEBEGJEN MINDEN EMBER SZEME ELŐTT AKKOR,
AMIDŐN KÜZDELMES ÉLETÉN KÖNNYITENI SZERETNE ÉS
HOSSZU, BOLDOG ÉLETKOR ELÉRÉSÉRE TÖREKSZIK**

Megdöbbenő, hogy mennyi gyenge és kimerült idegzetű — még élete virágában levő — nő és férfi jár közöttünk és egy sem tudja bajának valódi okát! — Ha gyomruk fáj, vagy emésztésük nimesen rendben — elég okatlanul — mindenféle kutyvalékot szednek, vagy kiéhezettéssel próbálnak segíteni. — A kutyvalékokkal még jobban aláássák egészségüket, az éhezéssel meg légyengítik szervezetüket, nem gondolván arra, hogy a gyomorfájást, vagy egyéb rendellenességet a gyöngye, kimerült idegek is okozhatják.

Sok ember nem tudja felfogni, hogy mi az idegerő és nem tudja elképzelni, mily boldogok azok, kik idegerejüket megőrizték. — Az idegerő az az erély, melyet az egész idegrendszer fejleszt és hatása nemcsak az egyes szervekre, de az egész testre és az agyra is kiterjed. — Szabályozza a testi erőt és ellentállást, az agyműködést, a kitartó képességet. — Ez az a láthatatlan erő, mely ha megvan: egészséget, sikert, boldogságot, — ha elveszett: betegséget, balsikert és boldogtalanságot jelent. — Bátran állíthatjuk, hogy az idegerő maga az: ÉLET!

Az idegek nagy szerepet játszanak az életben. — Majdnem minden ember többé-kevésbé ideges, mert mint mondani szokás: "gyorsan élünk". — Az emberiség nagy tömege küzd a megélhetésért. — Gyorsan gondolkozik, gyorsan dolgozik, gyorsan eszik és aránylag keveset pihen. — Ez a gyors, nyugtalan élet, a megélhetésért való folytonos tülekedés azután elsősorban természetesen az idegerőt emésztí fel.

Ha fogyó idegerőt maga a természet nem pótolja, vagy az idegek maguk újból nem fejlesztik azt oly gyorsan, mint ahogyan elhasználódik. — komoly, sőt végzetes következmények állhatnak be. — Sokszor vérszegénység, idegesség, fejfájás, erőtlenség és kimerültség, emésztési zavarok, álmatlanság, az emlékező tehetség gyöngülése, ingerlékenység, levertség, a munkaképvesség elvesztése, életuntagság és sok más komoly zavar az ideg-kimerültség eredménye.

Az idegerő — kimerült gyenge idegekkel — éppúgy nem képzelhető el, mint ahogy egy elromlott dynamóval nem lehet villanyt fejleszteni. — Az idegekre tehát vigyázni kell: tápláljuk azokat, hogy idegerőt fejthessenek ki. — Bár mindenki tudja, hogy az idegerő az egészség, az erő, a boldogulás alapja, mégis sok, nagyon sok emberrel találkozunk, akik gyengék, kimerültek és idegesek, mert tulajdonképpen nem tudják, hogy mi a bajuk és nem tudják, hogy mit tegyenek idegerejük visszaszerzésére. — Akiknek idegei erősek, azok boldogulnak, azok egészségesek, azok erősek, azok élvezik az élet örömeit és bátran harcba kelnek annak küzdelmeivel. — A gyenge idegzetű emberek teste is gyenge és mert gyenge testben rendszeren gyenge lélek is lakik, agyműködésük lassu, akaraterejük ingadozó, bátortalanok, félénkek és az élet legcsekélyebb bajával szemben is ugyszólván tehetetlenek. — Sok nő és férfi ily komoly állapotban van csak azért, mert idegeik nem kapják meg a kellő és megfelelő táplálékot.

Gyenge Ön?, ideges?, fáradt?, ingerlékeny?, éjjeleit álmatlanul tölti?, ok nélküli gondok bántják?, levert?, szédül?, feje fáj?, emésztése rossz?, feledékeny?, félénk?, stb!... gondoljon idegeire, mert talán azok, egyedül csak azok okozzák a bajt!

Az emberiség áldása, Partos C. Miklós new yorki hírneves gyógyszerész és vegyész találmánya, a "maga nemében páratlan" és milliók által használt és dicsért: "PARTOGLORY", mely az idegrendszert erősíti, fokozatosan rendbehozza, úgy, hogy az idegerőt ismét kiváltja. — A "PARTOGLORY" táplálja és csillapítja az idegeket. — Táplálja a fogyó idegerőt és csillapítja a túlfeszített idegeket.

A "PARTOGLORY" nem a "pillanat" szere. — Nem olyan szer, mely csak ideig-óráig csillapítja az idegeket. — Igazi és valószínű ideg-tápláló, vérképző és izomfejlesztő ital, mely megújítja az idegrendszert és segítségével az egész szervezet új életre kel.

A "PARTOGLORY" igazán megbecsülhetetlen fiataloknak, öregeknek, nőknek, férfiaknak és gyermekeknek egyaránt. — Az élet terhe, a megélhetés gondja rendszeren a férfi vállalt nyomja. — Dolgozik és dolgozik megfeszített erővel az idegerő rovására. — Egyesek sokat dohányoznak, mások izgató italokat élveznek tuiságos mértékben: az idegrendszer rovására. — A nőknek szintén legnagyobb kinsze az erős idegzet. — Csak az erős, acélos, egészséges idegekkel bíró nő élvezheti az életet. — Az egészséges idegekkel együtt jár a jókinésés, szépség, élénkség és boldogság. — A gyenge idegzetű nők elvesztik életkedvüket, szépségüket, bajukat, pedig még fiatalok és élvezhetők az életet. — És mindez csak azért van, mert nem táplálják idegeiket és tétlenül nézik, hogy azok kimerüljenek. — Gyenge idegzetű szülőknek azután, rendszerint már gyermekeik is azok. — Tápláljuk tehát a gyermekek idegeit is még idejekorán!

"PARTOGLORY"-t használjon tehát mindenki egyaránt, mert ennek a szernek eredménye: erőt, egészséget, sikert, boldogságot és hosszú életet jelent!

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 üveggel 1 dollár 25 cent. — Okosan cselekszik, ha mindjárt 5 üveggel rendel belőle, mert így megtakarít 1 dollár 25 centet és megkíméli magát az utánrendeléssel járó munka fáradtságától és postaköltségektől. Kapható a feltaláló és egyedüli készítőnél ezen cím alatt: PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Azok, akik elolvasták az idegerősítő rendkívül fontosára vonatkozó fejtegetésünket, olvassák el az alanti "AJÁNDÉK SZELVÉNYT" is.

Ha "PARTOGLORY"-t rendel, vágja ki és a rendeléssel együtt küldje be az alanti AJÁNDÉK-SZELVÉNYT:

VÁGJA KI!

AJÁNDÉK-SZELVÉNY

VÁGJA KI!

T. PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Annak jelöl, hogy az Önök által fentebb megírott, az idegerő rendkívül fontoságára vonatkozó fejtegetését elolvastam, ezennel beküldöm "PARTOGLORY"-RENDELÉSEMET dollár összegben és ezt a kis AJÁNDÉK-SZELVÉNYT. — Kérem a rendelést az ajándék tárggyal együtt megküldeni.

Tisztelettel

A rendelő neve és pontos címe.....